

DEEL 4 – JAARLIKSE FINANSIËLE STATE

Inhoud	Bladsy
Verslag van die Rekenpligtige Beampte.....	1
Verslag van die Ouditeur-Generaal	6
Rekenkundige Beleide.....	13
Begrotingstaat	21
Notas tot die Begrotingstaat	31
Staat van Finansiële Prestasie	32
Staat van Finansiële Posisie	33
Staat van Veranderinge in Netto Bates	34
Kontantvloeietaat.....	35
Notas tot die Jaarlikse Finansiële State.....	36
Openbaarmakingsnotas tot die Jaarlikse Finansiële State.....	46
Bylaes	
Bylae 1A	52
Bylae 1B	53
Bylae 1C	54
Bylae 1D	55
Bylae 1E	56
Bylae 1F	57
Bylae 1G	58
Bylae 2A	59
Bylae 2B	60
Bylae 3	61
Bylae 4	62

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**VERSLAG VAN DIE REKENPLIGTIGE BEAMPTE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2007**

Verslag van die Rekenpligtige Beampte

Verslag deur die Rekenpligtige Beampte aan die Uitvoerende Gesag en Provinsiale Wetgewer van die Republiek van Suid-Afrika.

1. Algemene oorsig oor die stand van finansiële sake

Die goedkeuring deur alle belanghebbendes van die Menslikekapitaalstrategie (MKOS), wat een van die sleutelpilare is van die *iKapa eliHlumayo*-strategie, het 'n bepaalde rigting daargestel vir die Wes-Kaap Onderwysdepartement (WKOD) in die provinsie. Die belyning van alle aktiwiteite van die departement kan nou in alle erns begin. Die herontwerpproses, wat een van die eerste sleutelaktiwiteite van die departement is om implementering van die MKOS te verseker, het gedurende die verslagperiode 'n aanvang geneem. Dit verteenwoordig 'n beduidende tree in die rigting van ondersteuning aan skole in die lewering van gehalte-onderwys.

Die departement was in staat om uitvoering te gee aan een van sy sleutel-programgebaseerde strategieë, wat ook definitiewe teikens bevat. Die verhoogde befondsing van geoordeelde toekennings het verseker dat die departement hierdie teikens kon begin uitvoer. Die departement het egter beperkinge ervaar in spesifieke sektore, soos Vroeëkindertwikkeling waar daar, in sekere gevalle, geen tenders ingedien is nie, hoofsaaklik weens die relatiewe aanvangsstadium van hierdie mark.

Die departement ontvang die oorgrote meerderheid van sy inkomste van sy billike toewysing, wat die grootste is in die provinsie. Die departement het daarin geslaag om addisionele befondsing van R65 miljoen te vorder by die aanpassingsfase vir infrastruktuur te danke aan goeie bestedingspatrone. Die Nasionale Tesourie moes oortuig word om die addisionele befondsing te verseker as deel van die Wet op die Verdeling van Inkomste. Die departement het daarin geslaag om al hierdie fondse te bestee op die reuse-agterstand in infrastruktuurvoorsiening.

Die departement het 'n onderbesteding van R195 miljoen vir die 2006/07-finansiële jaar gehad. Die grootste deel van hierdie bedrag is toe te skryf aan arbeidsresolusies op nasionale vlak wat nie afgehandel is in die Raad op Arbeidsverhoudinge in die Onderwys nie. Die gevolg is dat toestemming vir die oorrol van hierdie bedrag vir die tweede agtereenvolgende jaar van die Provinsiale Tesourie versoek moes word. Die res van die onderbesteding was vir infrastruktuur, waar Skoolbeheerliggame betrokke was by die konstruksie van bykomende klaskamers, forums, ens., wat teen jaareinde nog nie voltooi was nie. Die onderbesteding verteenwoordig 2.7% van aangepaste begroting.

Viremente

Die volgende viremente tussen hoofverdelings in die Begrotingspos is deur die Provinsiale Tesourie goedgekeur.

Skuif van R132,000 van Program 7 na Program 3 weens die toename in leerderinskrywing by onafhanklike skole.

Skuif van R2,234,000 van Program 2 na Program 4 weens die implementering van die opgradering van prinsipale se vergoeding.

Skuif van R838,000 van Program 2 na Program 4 weens die toename in tariewe vir die gebruik van staatsmotorvervoer.

Verskuiwing van R4,606,000 van Program 7 na Program 5 vir die doel van die aankoop van 'n nuwe gebou vir gebruik as satelliet-VOO-kampus. Die totale bedrag van die gebou het R5,800,000 beloop.

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**VERSLAG VAN DIE REKENPLIGTIGE BEAMPTE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2007**

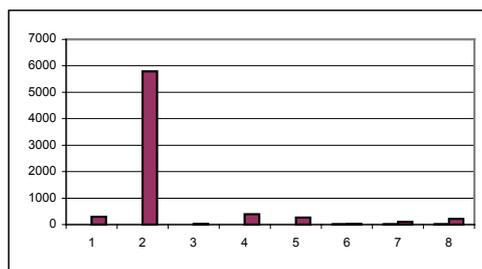
Die verskuiving van R1,916,000 van Program 7 na Program 5 is soos volg verdeel: Die R1,194,000 om die oorblywende deel van die satellietkampus te befonds en die balans, d.i. R722,000, gebruik te word om die VOO-kolleges se diensstaat wat by die herkapitaliseringsproses betrokke was, te befonds.

Staat van Finansiële Prestasie

Die Staat van Finansiële Prestasie is die gevolg van die aktiwiteite vir die jaar geëindig 31 Maart 2007.

Verdeling van bedrae (Rm) uitgestem per program

1	Administrasie	293	4%
2	Openbare gewoneskoolonderwys	5,793	81%
3	Subsidies aan onafhanklike skole	34	0%
4	Openbare spesialeskoolonderwys	389	6%
5	Verdere Onderwys- en Opleidingskolleges	271	4%
6	Basiese volwassene-onderwys en -opleidin	24	0%
7	Vroeë Kinderontwikkeling	101	1%
8	Hulp- & verwante dienste	211	3%
		<u>7,116</u>	<u>100%</u>

Program 1 inkorporeer Personeel- en Finansiële Bestuur, Senior Bestuur, die Ministerie, Kurrikulumbestuur, Inligtingstechnologie, Edumedia, Gebouebestuur en Bestuur van Skole met Spesiale Onderwysbehoefes. Program 2 tot 7 verteenwoordig die verskillende kategorieë onderwysinrigtings en beslaan 93% van die WKOD se totale besteding. Die bestuur van skole en ontwikkelingsentrums is ingesluit in Program 2. Program 8 sluit Eksamenadministrasie, Voorwaardelike Toelaes (MIV/VIGS, Finansiële Bestuur en Gehalteverbetering) en *iKapa Elihlumayo* in.

2. Dienste gelewer deur die departement

2.1 Tariefbeleid

Die departement lewer nie dienste wat onderhewig is aan tariewe nie ten opsigte van eksamenverwante dienste wat deur die Nasionale Departement van Onderwys voorgeskryf is.

2.2 Gratis Dienste

Die departement lewer nie gratis dienste wat beduidende inkomste kon lewer nie.

3. Kapasiteitsbeperkings

Alhoewel die departement sy sleutel-programgebaseerde strategieë ten uitvoer bring, word beperkinge ondervind, aangesien die departementele struktuur nie behoorlik belyn is om sodanige aktiwiteite effektief te kan hanteer nie. Die herontwerp van die departement sal hierdie beperking aanspreek met nuwe strukture wat gevestig sal word.

Die vulling van vakante poste bly 'n uitdaging weens die agterstand in geskoolde personeel vir wiskunde en wetenskapvakke. Die departement het egter beurse aangebied om in die toekoms hierdie probleem tot 'n mate op te los.

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**VERSLAG VAN DIE REKENPLIGTIGE BEAMPTE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2007**

Die vakante poste by die Hoofkantoor, veral in die transversale dissiplines soos Menslikehulpbronbestuur, Voorraadkettingbestuur en Finansiële Rekenwese, bly 'n uitdaging. Inisiatiewe wat onderneem word om die problem te takel sluit in die opleiding van bestaande personeel en die herevaluering van posvlakke, as deel van 'n opvolgingsbestuursplan.

4. Benutting van skenkergeld

Die departement het nie enige beduidende skenkergeld ontvang nie.

5. Handeldrywende entiteite en openbare entiteite

Die departement het nie enige sodanige entiteite nie.

6. Organisasies aan wie oordragbetalings gemaak is

Die departement het ongeveer 1900 inrigtings aan wie oordragbetalings gemaak word.

Gepaste prosedures, soos bepaal ingevolge artikel 38(1)(j) van die Wet op Openbare Finansiële Bestuur (WOFB), word nagekom voordat 'n oordragbetaling gemaak word. In die meeste gevalle word van inrigtings verwag om geouditeerde finansiële state in te dien om nakoming te bewys.

7. Openbare-private vennootskappe (OPP)

Geen openbare-private vennootskappe is in die verslagjaar aangegaan nie.

8. Maatreëls ten opsigte van korporatiewe beheer

Huidige Tesourieregulasies bepaal die aanvaarding van 'n risikogebaseerde benadering tot 'n interne oudit. Hierdie benadering is in ooreenstemming met die King II-verslag.

'n Risikogebaseerde benadering vereis dekking van alle beduidende risiko's, maar is nie beperk tot 'n fokus op operasionele strategieë en strategiese risiko's nie.

Die funksie van interne oudit word tans deur die Provinsiale Tesourie uitgevoer met behulp van 'n eksterne diensverskaffer, *Sihluma Sonke* Konsortium. Hulle is die taak opgelê om die normale risiko-evaluering vir die 2005/06-finansiële jaar te onderneem gedurende die 2006/07-finansiële verslagjaar.

Die departement het 'n ouditkomitee, wat uit onafhanklike lede bestaan. Dit is tans in sy derde jaar van funksionering. Hulle kom gereeld byeen en tree gereeld met bestuur in gesprek. Die interne ouditfunksie rapporteer direk aan die Ouditkomitee.

Die departement het, in lyn met Tesourievereistes, 'n Risiko-evalueringseenheid. Een van sy hoof funksies is om 'n Risikobeleidsraamwerk te formuleer in samewerking met Provinsiale Tesourie. Die Risikobeleid sal lei tot 'n Bedrogrisiko-evalueringsbeleid. Alhoewel laasgenoemde tans nie bestaan nie, het die departement 'n generiese bedroegrooikomsplan, wat beduidend anders sou wees indien 'n bedrogrisiko-evaluering voltooi was.

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**VERSLAG VAN DIE REKENPLIGTIGE BEAMPTE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2007**

Senior bestuur moet jaarliks 'n verklaring van 'Geen konflik van belange' voltooi en indien. Alle tenderkomiteede en alle personeel by Voorraadkettingbestuur moet ook enige konflik van belange verklaar. Die departement het die hulp van die Nasionale Intelligensie-agentskap ingeroep om die nodige sekuriteitsklaring vir die relevante senior personeel betrokke by Voorraadkettingbestuur, sowel as gewone operasionele personeel, te onderneem.

9. Opheffing van Aktiwiteite/Aktiwiteite opgehef te word

Geen

10. Nuwe/voorgestelde aktiwiteite

Geen

11. Batebestuur

Die bateregister voldoen aan die minimum vereistes soos voorgeskryf deur Nasionale Tesourie. Die bateverifiëringsproses is deur 'n eksterne diensverskaffer behartig. Die departement het die teikens behaal soos gestel vir die Batebestuurshervormingsproses.

12. Transaksies van vorige bedelings (Opruim)

Die Wes-Kaap Provinsiale Administrasie het ou balanse die vorige politieke bedeling geërf wat dateer uit die periode voor die 1994/1995-finansiële jaar. Die desentralisering van die rekenkundige funksies van die voormalige Departement van Finansies (FBD-Departement 70) het tot hierdie balanse gelei, insluitende ongemagtigde besteding, wat na die verskillende departemente oorgedra is. Die Wes-Kaap Provinsiale Tesourie is tans in konsultasie met die Nasionale Tesourie om die proses van die daarstelling van die nodige wetgewing om die ongemagtigde besteding te befonds, te bespoedig, aangesien hierdie ou balanse aangegaan is teen die SA Reserwe Bankrekening van die voormalige Kaapse Provinsiale Administrasie en die voormalige Huis van Verteenwoordigers, wat 'n bevoegdheid is van die Nasionale Tesourie.

13. Gebeure na die verslagdatum

Die Finansieswet vir die Voorraadrekwisiererekening is goedgekeur en in die huidige finansiële jaar deur die Kabinet aanvaar. Die bedrag van R26 miljoen vir hierdie oefening is in hersiening.

14. Prestasie-inligting

'n Goedgekeurde Strategiese Plan vir die periode 2007/08 tot 2009/10, met meetbare doelwitte, is by die Provinsiale Wetgewer ingedien. Prestasie-inligting en -evaluering word kwartaalliks onderneem en is in lyn met die doelwitte van die strategiese plan.

Die Direkoraat: Gehalteversekering is verantwoordelik vir die verifiëring van die data wat vir prestasiemaatreëls voorgelê word. Hierdie moniteringsaktiwiteite voorkom of ontbloot en korrigeer wesenlike wanverklarings in die prestasie-inligting wat gerapporteer word. Dit is noodsaaklik om te verseker dat prestasie-inligting akkuraat en volledig gereflekteer word.

Die stelsels in plek is hoofsaaklik die Sentrale Onderwysbestuursinligtingstelsel om leerderdata te voorsien, Persal om personeelgetalle te voorsien en BAS om bestedingsdata te voorsien.

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

VERSLAG VAN DIE REKENPLIGTIGE BEAMPTE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

15. SKOPA-resolusies

Verwysing na vorige auditverslag en SKOPA- resolusies	Onderwerp	Bevindinge oor vordering
Resolusie 1: Ouditverslag 2004 Paragraaf 5.4(ii)	Ongemagtigde besteding: Besteding op geletterdheidsprogram 1991/92 – R21.949 miljoen en oorbesteding op begrotingspos van vorige Administrasie: Huis van Verteenwoordigers; 1995/96 – R10.707 million	Die komitee het aanbeveel dat die WKOD en die Provinsiale Tesourie weer dringende voorleggings maak aan die Nasionale Tesourie om die saak te bespoedig..
Vierde Verslag: SKOPA, Paragraaf 7.1	Belegging in Infrastruktuur	Die WKOD aanvaar die komitee se aanbevelings en het prosesse geïmplementeer om die komitee se bekommernisse aan te spreek.
Vierde Verslag: SKOPA, Paragraaf 7.2	MIV/Vigs	Die WKOD aanvaar die komitee se aanbevelings en het prosesse geïmplementeer om die komitee se kommer aan te spreek.
Vierde Verslag: SKOPA, Paragraaf 9.2	Prestasiemaatreëls	Daar word kennis geneem van die bekommernisse van die Komitee. Die WKOD voldoen aan die Nasionale Tesourie se rapporteringsvereistes en het 'n stelsel in plek om die inligting waaroor verslag gedoen word en die standaarde daarvan gereeld te beheer en te monitor.
Vierde Verslag: SKOPA, Paragraaf 9.3	Batebestuur	Kennis geneem van aanbevelings en die WKOD het bevestig dat die aanbevelings geïmplementeer word.

Goedkeuring

Die Jaarlikse Finansiële State soos uiteengesit op Bladsy 13 tot 62 is deur die Rekenpligtige Beampte goedgekeur.

RB Swartz
REKENPLIGTIGE BEAMPTE
DATUM: 31 MEI 2007

VRYWARING

Hierdie ouditverslag is 'n vertaalde weergawe van die ouditverslag wat goedgekeur en onderteken is. Die Kantoor van die Ouditeur-generaal aanvaar geen verantwoordelikheid vir moontlike wanvertolkings gedurende die vertalingsproses nie.

AUDITOR-GENERAL

VERSLAG VAN DIE OUDITEUR-GENERAAL AAN DIE WES-KAAP PROVINSIALE PARLEMENT OOR DIE FINANSIËLE STATE EN PRESTASIE-INLIGTING VAN BEGROTINGSPOS 5 – DIE WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT VIR DIE JAAR GEËINDIG 31 MAART 2007

VERSLAG OOR FINANSIËLE STATE

Inleiding

1. Ek het die meegaande finansiële state van die Wes-Kaap Onderwysdepartement (WKOD) geouditeer wat bestaan uit die stand van finansiële posisie soos op 31 Maart 2007, appropriasiestaat, staat van finansiële prestasies, staat van veranderinge in netto bates en kontantvloeistaat vir die jaar toe geëindig, en 'n opsomming van beduidende beleide en ander verduidelikende notas, soos uiteengesit op bladsy 13 tot 62.

Verantwoordelikheid van die rekenpligtige beampte vir die finansiële state

2. Die rekenpligtige beampte is verantwoordelik vir die voorbereiding en aanbieding van hierdie finansiële state ingevolge die gewysigde kontantbasis van accounting bepaal deur Nasionale Tesourie in rekenkundige beleid 1.1 van die finansiële state en op die wyse vereis deur die Wet op Openbare Finansiële Bestuur, 1999 (Wet Nr. 1 van 1999) (WOBF). Hierdie verantwoordelikheid sluit in:
 - ontwerp, implementering en handhawing van interne beheer toepaslik vir die voorbereiding en redelike voorstelling van finansiële state wat vry is van wesenlike foutiewe verklaring, óf deur bedrog óf deur 'n fout
 - selektering en toepassing van gepaste rekenkundige beleide
 - die maak van rekenkundige beramings wat redelik is in die omstandighede

Verantwoordelikheid van die Ouditeur-Generaal

3. Soos vereis deur artikel 188 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, saamgelees met artikel 4 van die Openbare Ouditwet, 2004 (Wet Nr. 25 van 2004) en artikel 40(2) van die WBOB, is my verantwoordelikheid om 'n opinie oor hierdie uit te spreek oor hierdie finansiële state gebaseer op my oudit.
4. Ek het my oudit uitgevoer ooreenkomstig die Internasionale Standaard vir Ouditering saamgelees met *Algemene Kennisgewing 647 van 2007*, uitgereik in *Staatskoerant Nr. 29919 van 25 Mei 2007*. Daardie standaard vereis dat ek etiese vereistes nakom en die oudit beplan en uitvoer om redelike versekering te kry of die finansiële state vry is van wesenlike wanvoorstellings.
5. 'n Oudit behels die uitvoering van prosedures om ouditbewys te bekom oor die bedrae en openbaarmakings in die finansiële state. Die prosedures wat geselekteer word, hang af van die ouditeur se oordeel, insluitend die evaluering van die risiko's van wesenlike wanvoorstelling van die finansiële state, óf deur bedrog óf deur fout. In die uitvoer van daardie risiko-evalerings, ag die ouditeur interne beheer relevant tot die entiteit se voorbereiding en redelike voorstelling van die finansiële state ten einde ouditprosedures te ontwerp wat gepas is in die omstandighede, maar nie met die doel om 'n opinie oor die effektiwiteit van die entiteit se interne beheer uit te spreek nie.

6. 'n Oudit sluit ook in 'n evaluering van die:
- gepastheid van rekenkundige beleide wat gebruik is
 - redelikheid van accounting skattings wat deur die bestuur gemaak word
 - algehele aanbieding van die finansiële state.
7. Ek glo dat die ouditbewys wat ek verkry het genoegsaam en appropriate is om 'n basis vir my ouditopinie te bied.

Rekenkundige basis

8. Die departement se beleid is om finansiële state voor te berei op die gewysigde kontantbasis van boekhouding bepaal deur die Nasionale Tesourie, soos uiteengesit in rekenkundige beleidsnota 1.1 tot die finansiële state.

Basis vir gekwalifiseerde opinie

9. Huisleningswaarborg

Die departement het nie regdeur die jaar enige toereikende prosedures en kontroles in plek gehad om die bestaan en geldigheid van huisleningswaarborg te verseker nie. Die departement het op 19 Januarie bevestigingsbriewe uitgestuur vir waarborg ouer as 5 jaar by die relevante finansiële instellings en die oorblywende waarborg op 7 Junie 2007. Hierdie proses het gelei tot die aanpassing van waarborg vanaf R1000 miljoen, soos ingesluit in die oorspronklik ingediene finansiële state, tot R65 miljoen op die finale finansiële state. Aangesien 'n beduidende aantal waarborg slegs vanaf datum 7 Junie 2007 deur die betrokke finansiële instellings bevestig is, het hierdie bedrag teen middel-Augustus 2007 beduidend afgeneem tot R25 miljoen en verdere bedrae word vrygestel soos wat die proses vorder. Alhoewel die meeste van die vrystellings na die jaareinde gebaseer is op die datum waarop die bank bevestig het dat die waarborg vrygestel is, het 'n aantal van hierdie gevalle getoon dat die waarborg in sekere gevalle vrygestel is voor of nie geldig was nie op 31 Maart 2007, en dus is huisleningswaarborg met 'n onbepaalde bedrag te hoog aangedui.

Gekwalifiseerde opinie

10. Na my mening, behalwe vir die effekte van die aangeleentheid beskryf in die paragraaf basis vir gekwalifiseerde opinie, reflekteer die finansiële state in alle wesentliche opsigte, 'n redelike stand van die finansiële posisie van die WKOD soos op 31 Maart 2007 en is sy finansiële prestasies en kontantvloei vir die jaar toe geëindig, ooreenkomstig die gewysigde kontantbasis van boekhouding bepaal deur die Nasionale Tesourie, soos uiteengesit in rekenkundige beleidsnota 1.1 en op die wyse vereis deur die WBOF.

Klem op sake

Ek vestig die aandag op die volgende sake:

Uitlig van 'n saak wat die finansiële state affekteer

11. Komparatiewe

Die ouditopinie met betrekking tot die finansiële state van die vorige jaar is van die hand gewys weens verskillende beperkings in bestek wat nie opgelos kon word nie. Die komparatiewe is nie aangepas ter voorbereiding van die huidige jaar se finansiële state nie. Die komparatiewe t.o.v. deur die vorige jaar se van-die-hand-wysing sluit in kompensasie van werknemers, byvoegings tot vaste bates, voorsiening vir potensieel oninvorderbare skuld, uitgawes aangegaan, huisleningswaarborg en verskillende afgagrekeninge.

ANDER SAKE

Ek vestig die aandag op die volgende sake wat aanvullend is tot my verantwoordelike met betrekking tot die ouditering van die finansiële state:

Nie-nakoming van toepaslike wetgewing

12. Oordragbetalings

Vir agt inrigtings ingesluit in die oudit-monster, is geen skriftelike versekering verkry dat die entiteite aan wie oordragbetalings gemaak is, efficient, effektive en deursigtige aktiwiteite rakende finansiële bestuur en interne beheer geïmplementeer het ingevolge artikel 38(1)(j) van die WBOF nie.

Wesentliche regstellings aan die finansiële state wat vir ouditering ingedien is

13. Die finansiële state, soos ingedien vir oudit op 31 Mei 2007 en deur die rekenpligtige beampte goedgekeur, is beduidend gewysig ten opsigte van die volgende wanvoorstellings wat gedurende die oudit geïdentifiseer is.

- Uitgawes aangegaan ten opsigte van onderhoudskontrakte ter waarde van R31 miljoen wat nie ingesluit was in die openbaarmakingsnota nie, wat gelei het tot die onderskatting van uitgawes aangegaan.
- Vrygestelde en/of ongeldige huisleningswaarborgs ter waarde van R35 miljoen is ingesluit in die balans soos op 31 Maart 2007, wat lei tot 'n hoër voorstelling van gebeurlikheidslaste in die openbaarmakingsnota.

Waarde-vir-geld-aangeleenthede

14. Menslikehulpbron (MH)-Plan

Die departement het 'n konsep-MH-plan in die 2006-07 finansiële jaar ingdien. Die konsep-MH-plan is egter nie goedgekeur nie aangesien die Departement van Openbare Diens en Administrasie die templaet vir die Menslikehulpbronplan eers gedurende September 2006 gefinaliseer het. Bestudering van die konsep-MH-plan en verwante beleide het aan die lig gebring dat die volgende minimum vereistes soos per Staatsdiensregulasie, 2001 (Deel III D), nie aangespreek is nie:

- 'n Gapinganalise om die verskille tussen die bestaande aanvraag en aanbod van menslikehulpbronvereiste te toets
- Strategieë en planne om die bereiking van regstellende-aksie-teikens aan te spreek.
- Koste-implikasies en strategieë om die bestaande ongelykheid in die aanvraag en aanbod van menslike hulpbronne aan te spreek.
- 'n Evaluering van opleidingsbehoefes, indiensnemingskapasiteite, vaardighede en bevoegdhede van bestaande personeel

15. Vakatures

'n Ondersoek is gedoen om te evalueer of die vakaturevlak van die departement binne die aanvaarbare vlak van vyf persent is soos bepaal deur die Nasionale Tesourie se raamwerk van normatiewe maatreëls vir finansiële bestuur (Nasionale Tesourie se raamwerk). Weens die nie-beskikbaarheid van inligting om die omvang van die vakaturevlak vir opvoeders te bepaal, het die ondersoek slegs gefokus op staatsdienspersoneel. Dit is vasgestel dat die vakaturevlak by die departement, soos op 31 Maart 2007, twaalf persent was, wat die norm van vyf persent oorskry. Wesentliche vertraging het voorgekom tussen die vakaturedatums en die advertering van vakante poste. Die seleksie- en aanstellingsproses na afloop van die sluitingsdatum van 'n geadverteerde pos was ook nie betyds gefinaliseer nie.

Dit is voorts vasgestel dat 886 (79 persent) van die 1 123 vakante poste vir langer as die drie-maande-periode vakant was, wat binne die Nasionale Tesourie se raamwerk as 'n aanvaarbare norm geag word. Die gemiddelde periode vir vakatures vir die departement was 27 maande.

16. Kwalifikasies en ervaring van opvoeders

Die departement het nie 'n omvattende databasis om personeel se bevoegdhede, vaardighede, ervaring, kwalifikasies en opleiding te weerspieël nie. Dit het negatief bygedra tot die departement se vermoë om bestaande aanvraag en aanbod sowel as evaluering van 'n opleidingsbehoefte, vaardighede en bevoegdhede.

'n Ondersoek is gedoen na die kwalifikasies en ervaring van opvoeders in die WKOD se diens wat tans by sekondêre skole in die leerarea Wiskunde en Natuur- en Skeikunde vir graad 12 werksaam is. Die doel van die ondersoek was om vas te stel of daar 'n korrelasie bestaan tussen die kwalifikasies en ervaring van die opvoeders in diens en die doeltreffendheid van leer soos aangedui deur die slaagsyfer behaal deur die leerders in die 2006-grad 12-eksamen.

Die persentasie opvoeders sonder 'n formele onderwys- of gespesialiseerde kwalifikasie was hoër by skole wat 'n lae slaagsyfer behaal as by skole wat 'n hoër slaagsyfer in die graad 12-eksamen vir Wiskunde en Natuur- en Skeikunde in 2006 behaal het.

17. Oortollige MIV/Vigs-leerder- en onderwyserondersteuningsmateriaal (LOOM) aangekoop gedurende die 2005-06 finansiële jaar

In ons auditverslag van die 2005/06-finansiële jaar is gerapporteer dat die departement foutiewe hoeveelhede van die MIV/Vigs-LOOM vir die 2006-akademiese jaar bestel het en dat 'n totaal van 152 591 onderwysersgidse vir graad 1 tot 7, op 'n totale waarde van R872 821 geraam, voorhande was, gebaseer op die Valkenberg-distribusiesentrum se maandelikse verslag vir April 2006. Gebaseer op die Valkenberg-distribusiesentrum se maandelikse verslag vir 2007, was 'n totaal van 145 882 onderwysersgidse aan die einde van April 2007 steeds voorhande teen 'n geraamde waarde van R834 445.

Die departement het op 15 Junie 2007 aangedui dat hulle in die proses is om 28 000 onderwysersgidse aan die Vrystaat Onderwysdepartement te stuur. 'n Groot hoeveelheid onderwysersgidse sal by die Valkenberg-distribusiesentrum in voorraad bly, en dus word 'n beraamde bedrag van R674 285 (117 882 onderwysersgidse teen 'n gemiddelde koste van R5,72) as vrugtelose en vrugtelose besteding beskou ingevolge paragraaf 38(1)(c)(ii) en (g) van die WOFB.

18. MIV/Vigs-opleiding vir opvoeders aan sekondêre skole

Die departement het nie in die 2006/07-finansiële jaar die gestelde teikens vir die opleiding vir opvoeders aan sekondêre skole bereik soos in die MIV/Vigs-besigheidsplan vir 2006/07 gespesifiseer nie. Alhoewel die teiken was dat 500 graad 8- en 9-Lewensoriënteringsopvoeders opgelei moes word, is slegs 104 (21 persent) opvoeders opgelei. Voorts was die teiken dat 400 graad 10- en 11-Lewensoriënteringsopvoeders opgelei sal word, maar die departement kon slegs 360 opvoeders (90 persent) oplei. Die teikens gestel vir MIV/VIGS-opleiding vir opvoeders aan sekondêre skole is nie bereik nie aangesien opleiding in die nasionale kurrikulum voorkeur geniet het bo MIV/Vigs-opleiding vir opvoeders. Voorts verhinder departementele beleid opvoeders daarvan om opleidingskursusse tydens skoolure by te woon.

19. Opleiding in sorg en ondersteuning

Die MIV/Vigs-sorg en -ondersteuningsprogram is nie geïmplementeer nie, alhoewel voorheen aangedui is dat dit vanaf die derde kwartaal van 2006 uitgerol sou word. Die vertraging in die implementering was te wyte aan die finalisering van die opleidingsmateriaal vir die MIV/Vigs-sorg en -ondersteuningsprogram.

Die doel van die sorg- en ondersteuningsprogram is om skole in staat te stel om 'n hulpbron vir hul gemeenskappe te word, en omgekeerd, ten einde die skoolgemeenskappe se behoeftes holisties te takel, om 'n effektiewe beradingsdiens vir leerders te verseker, en om die distriksondersteuningspanne en skoolgebaseerde opvoederondersteuningspanne by te staan.

20. Monitoring en evaluering van die MIV/igs-program

Die departement het nie die implementering van die MIV/Vigs-program by skole in die Weskus/Wynland-area gemoniteer en geëvalueer nie aangesien twee-en-veertig persent van die skole nie ten minste een keer gedurende die 2006-kalenderjaar deur 'n MIV/Vigs-koördineerder of -veldwerker besoek is nie.

21. Belegging in infrastruktuur

In paragraaf 6.5.1(b)(ii) van die 2005/06-ouditverslag is gerapporteer dat twee tenderkontrakte vir infrastruktuurprojekte gekanselleer is aangesien die kontrakteur nie die kapasiteit gehad het om die projekte suksesvol te voltooi nie. Die Departement van Openbare Werke en Vervoer het gedurende Augustus 2005 voorlopig beraam dat die verlies weens die kansellering van die twee kontrakte 'n bedrag van R12 miljoen kon beloop en aangedui dat 'n akkurate waarde slegs bepaal kan word na finalisering van beide die gekanselleerde kontrakte en die nuwe kontrakte om die projek te voltooi. Die twee projekte is voltooi. Teen Julie 2007 was die finale rekening egter nog nie gefinaliseer nie en 'n akkurate waardebevestiging van die verlies te wyte aan die kansellering van die twee kontrakte kon nog nie voorsien word nie.

Interne beheer

22. Beheeromgewing

Die departement het nie kernelemente van 'n beheeromgewing gevestig ten einde nakoming van wette en regulasies te verseker nie. Dit blyk uit die kwessies ten opsigte waarvan nie-nakoming gerapporteer is.

23. Beheeraktiwiteite

Die effektiwiteit van beheeraktiwiteite oor besigheids- en boekhoudingsprosesse is nie toereikend nie. Dit blyk duidelik uit die sake ten opsigte waarvan oor waarborge vir huislenings, uitgawes aangegaan en vergelykings gerapporteer is.

Vertraging in finalisering van oudit

24. Weens die nasionale stakingsaksie in die openbare sektor in Junie 2007, moes die Ouditeur-Generaal die finalisering van geaffekteerde departemente vertraag. Gevolglik kon die Ouditeur-Generaal se konsekwensie-onderzoek ten opsigte van die ouditverslae eers na 31 Julie 2007 onderneem word, wat weer gelei het tot 'n vertraging in die finalisering van die oudit van hierdie departement vir die 2006-07-finansiële jaar..

ANDER RAPPORTERINGSVERANTWOORDELIKHEDE

Rapportering oor prestasie-inligting

25. Ek het die prestasie-inligting, soos in Deel 2 uiteengesit, geouditeer.

Verantwoordelikheid van die rekenpligtige beampte

26. Die rekenpligtige beampte het addisionele verantwoordelikhede ingevolge artikel 40(3)(a) van die WOFB om te verseker dat die jaarverslag en geouditeerde finansiële state 'n redelike refleksie bied van die prestasies teen voorafbepaalde doelwitte van die departement.

Verantwoordelikheid van die Ouditeur-Generaal

27. Ek het my verpligtinge uitgevoer ingevolge artikel 13 van die Openbare Ouditwet, 2004 (Wet Nr. 25 van 2004) saamgelees met *Algemene Kennisgewing 646 van 2007*, uitgereik in *Staatskoerant No. 29919 van 25 Mei 2007*.
28. In terme van die voorafgaande, het die prosedures ten opsigte van die uitvoering van my verpligting ouditspesifieke kenmerke ingesluit ten einde genoegsame gepaste auditbewyse oor die prestasie-inligting en verwante stelsels, prosesse en prosedures te bekom. Die prosedures wat geselekteer word hang van die ouditeur se oordeel af.
29. Ek glo dat die bewyse wat ek verkry het genoegsaam en vanpas is om 'n basis te bied vir die auditbevindinge waaroor hieronder gerapporteer word:

Ouditbevindinge

Gebrek aan stelsels wat prestasie-inligting genereer

30. Ons was nie in staat om genoegsame, gepaste auditbewyse met betrekking tot die prestasie-inligting van die WKOD te kry nie aangesien die stelsel relevant vir die generering van inligting oor die teikenuitsette nie toereikend was vir die doeleindes van die evaluering nie. Die besonderhede is as volg:
 - Vir prestasiemaatreël PM801, kon die syfer 21 347 in die jaarverslag gerapporteer nie geverifieer word nie aangesien die databasis skoongemaak word en dus sal die syfers slegs in toekomstige periodes reggestel word.
 - Vir prestasiemaatreël PM802, is die syfer van 14 126 tot en met Desember en die getalle sal slegs in toekomstige periodes reggestel kan word.

Bewyse weselik inkonsekwent met gerapporteerde inligting of gebrek aan genoegsame bewyse

31. Die volgende werklike bereikings van prestasiemaatreëls kon nie deur genoegsame brondokumentasie gesubstansieer word nie:
 - PM502, PM503, en PM601: Geen ondersteunende dokumentasie voorsien nie..
 - PM206: Die beraamde vervangingskoste van R12 biljoen vir die onroerende skoolinfrastruktuur kon nie gesubstansieer word nie.
32. Die bewys voorsien vir die ondersteuning van die prestasies-inligting wat in die jaarverslag gerapporteer is, was weselik inkonsekwent met die gerapporteerde prestasie-inligting. Besonderhede word hieronder gelys:
 - PM205: Drie totale vir die aantal skole is aan die ouditeure voorsien. Ons kon nie vasstel watter een die korrekte een is nie.
 - PM203: Daar was 'n verskil in die getal skole wat voorsien is. 'n Syfer van 1 506 sowel as 'n lys met 'n totaal van 1 452 skole. Daar kon geen verduideliking gebied word vir die verskil nie.
 - PM501: Die ondersteunende dokumente wat vir ouditdoeleindes voorsien het, het nie ooreengekom met die werklike prestasies teen teikens soos in die jaarverslag gerapporteer nie. Die werklike verklaring van prestasie teen teikens het gerapporteer dat die "inskrywings van individuele studente" 53 695 studente was terwyl die inligting wat voorsien is, die "inskrywings van individuele studente" as 56 350 students aandui.

Gebrek aan teikens en uitsette vir prestasiemaatreëls gerapporteer in die jaarverslag

33. Geen teikens is in die jaarlikse prestasieplan gestel en geen uitsette in die jaarverslag gerapporteer ten opsigte van die jaarverslag vir die volgende prestasiemaatreëls nie:

PM004, PM202, PM211, PM213, PM218 en PM504.

34. Geen teikens is gestel in die jaarlikse prestasieplan en jaarverslag ten opsigte van die volgende werklike prestasies van prestasiemaatreëls nie:

PM003, PM206, PM216 en PM502.

Inkonsekvente rapporteringsformaat tussen teiken en uitset

35. Die rapporteringsformaat vir die prestasiemaatreël PM212 is inkonsekwent, aangesien die rapporteringsformaat van die werklike uitset verskil van die rapporteringsformaat van die teiken. Die teiken is 'n persentasie (62%) en die uitset is aangedui in desimale syfers (Geletterdheid: 0.174, Gesyferdheid: 0.375).

WAARDERING

36. Die bystand wat gedurende die oudit deur die WKOD-personeel verleen is, word opreg waardeur.

J Diedericks vir Ouditeur-Generaal

Kaapstad

31 Augustus 2007

A U D I T O R - G E N E R A L

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**REKENINGKUNDIGE BELEIDE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2007**

Die Finansiële State is voorberei in ooreenstemmig met die volgende beleide, wat konsekwent toegepas is in alle wesenlike aspekte, tensy anders aangedui. Waar toepaslik en betekenisvol, is addisionele inligting egter openbaar om die nuttigheid van die Finansiële State te verhoog en te voldoen aan die statutêre vereistes van die Wet op Openbare Finansiële Bestuur, Wet 1 van 1999 (soos gewysig deur Wet 29 van 1999), en die Tesourieregulasies uitgereik ingevolge die Wet en die Wet op die Verdeling van Inkomste, Wet 2 van 2006.

1. Aanbieding van die Finansiële State

1.1 Basis van voorbereiding

Die Finansiële State is voorberei op 'n gewysigde gewysigde kontantbasis van boekhouding, behalwe waar anders gestipuleer. Die gewysigde kontantbasis is saamgestel uit die kontant-basis van boekhouding aangevul deur addisionele openbaarmakingsitems. Onder die kontantbasis van boekhouding word transaksies en ander gebeure erken wanneer kontant ontvang of betaal word.

1.2 Geldeenheid in aanbieding

Alle bedrae word aangebied in die geldeenheid van die Suid-Afrikaanse Rand (R), wat ook die funksionele geldeenheid van die departement is.

1.3 Afronding

Tensy anders gestipuleer, is alle finansiële bedrae afgerond tot die naaste een duisend rand (R'000).

1.4 Vergelykende syfers

Vergelykende inligting rakende vorige periodes word in die huidige finansiële state aangebied. Waar nodig, is syfers wat in die finansiële state van die vorige periode ingesluit is, herklassifiseer om te verseker dat die formaat waarin die inligting aangebied word, konsekwent is met die formaat van die huidige jaar se finansiële state.

1.5 Vergelykende syfers - Begrotingstaat

'n Vergelyking tussen werklike bedrae en finale appropriasie per hoofklassifikasie van besteding word in die appropriasiestaat ingesluit.

2. Inkomste

2.1 Toegewysde fondse

Toegewysde en aangepaste toegewysde fondse word in die finansiële rekords erken op die datum waarop die toewysing in werking tree. Aanpassings ten opsigte van die toegewysde fondse, gemaak in terme van die aanpassingsbegrotingsproses, word in die finansiële rekords erken op die datum waarop die aanpassings in werking tree.

Totale toegewysde fondse word in die staat van finansiële prestasies aangebied.

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**REKENINGKUNDIGE BELEIDE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2007**

Onbestede toegewysde fondse word in die Provinsiale Inkomstefonds teruggestort. Bedrae wat aan die einde van die finansiële jaar aan die Provinsiale Inkomstefonds verskuldig is, word in die staat van finansiële posisie erken.

2.2 Departementele inkomste

Alle departementele inkomste word aan die Provinsiale Inkomstefonds betaal wanneer dit ontvang word, tensy anders gestipuleer. Bedrae wat aan die einde van die finansiële jaar aan die Provinsiale Inkomstefonds verskuldig is, word in die staat van finansiële posisie erken. Bedrae ontvang te word teen die verslagdatum word in die openbaarmakingsnotas tot die jaarlikse finansiële state vervat.

2.2.1 Belastinginkomste

Belastinginkomste bestaan uit alle verpligte onbeloonde bedrae ingevorder deur die departement ingevolge wette en/of regulasies (uitgesluit boetes, strawwe & verbeurings).

Belastingontvangstes word by ontvangs in die staat van finansiële prestasies erken.

2.2.2 Verkope van goedere en dienste benewens kapitale bates

Inkomste ontvang uit die verkoop van goedere en/of die verskaffing van dienste word in die staat van finansiële prestasies erken wanneer die kontant ontvang word.

2.2.3 Boetes, strawwe & verbeurings

Boetes, strawwe & verbeurings is verpligte onbeloonde bedrae wat deur 'n hof of kwasi-regsliggaam opgelê is en deur die departement ingevorder word. Inkomste uit boetes, strawwe en verbeurings word in die staat van finansiële prestasies erken wanneer die kontant ontvang word.

2.2.4 Rente, dividende en huur op grond

Rente, dividende en huur op grond word in die staat van finansiële prestasies erken wanneer die kontant ontvang word.

2.2.5 Verkoop van kapitale bates

Die inkomste ontvang uit die verkoop van kapitale bates word op die staat van finansiële prestasie erken wanneer die kontant ontvang word.

2.2.6 Finansiële transaksies t.o.v. bates en laste

Terugbetalings van lenings en voorskotte wat voorheen vir beleidsdoeleindes na werknemers en openbare korporasies uitgebrei is, word by ontvangs van die fondse in die staat van finansiële prestasie as inkomste aangedui.

Tjeks wat in vorige boekhoudingsperiodes uitgereik is en verstryk voor dit gedeponeer word, word as inkomste in die staat van finansiële prestasie as inkomste beskou wanneer die tjek verjaar. Wanneer die tjek heruitgereik word, word die betaling uit Inkomste gemaak.

Forex-winste word by betaling van fondse erken.

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**REKENINGKUNDIGE BELEIDE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2007**

2.2.7 Gifte, donasies en skenkings (oordragte ontvang)

Alle kontantgeskenke, donasies en borgskappe word in die Provinsiale Inkomstefonds inbetaal en in die staat van finansiële prestasie as inkomste aangeteken wanneer dit ontvang word. Bedrae te ontvang teen die verslagdatum word in die openbaarmakingsnotas tot die finansiële state openbaar.

All gifte in natura, donasies en borgskappe word teen redelike waarde openbaar gemaak in die bylaes tot die finansiële state.

2.3 Plaaslike en buitelandse hulp

Plaaslike en buitelandse hulp word as inkomste erken wanneer kennisgewing van die hulp van die Nasionale Tesourie ontvang is of wanneer die departement die kontantbedrag direk van die skenker(s) ontvang.

Alle plaaslike en buitelandse hulp in natura word teen redelike waarde openbaar gemaak in die bylaes tot die jaarlikse finansiële state.

Die kontantbetalings wat gedurende die jaar ten opsigte van plaaslike en buitelandse hulpprojekte gemaak word, word in die staat van finansiële prestasie as besteding erken. Die waarde van die hulp bestee voor die ontvangs van die fondse word in die staat van finansiële posisie as 'n ontvangs erken.

Onvanpas bestede bedrae waarvoor plaaslike en buitelandse hulp gebruik is en enige ander onbenutte bedrae word in die staat van finansiële posisie as betaalbaar erken.

3. Besteding

3.1 Kompensasie van werknemers

Salarisse en lone behels betalings aan werknemers. Salarisse en lone word in die staat van finansiële prestasie as 'n uitgawe erken wanneer die betaling op die stelsel in werking tree (teen nie later nie as 31 Maart van elke jaar). Gekapitaliseerde kompensasie vorm deel van die besteding op kapitale bates in die staat van finansiële prestasie¹.

Alle ander betalings word as huidige uitgawes geklassifiseer.

Maatskaplike bydraes sluit in die werkgewer se bydrae tot maatskaplike versekeringskemas wat namens die werker betaal word. Maatskaplike bydraes word op die staat van finansiële prestasie as 'n uitgawe erken wanneer die betaling op die stelsel gereflekteer word.

¹ Hierdie rekenkundige beleid is slegs relevant wanneer die departement die opsie uitoefen om die kompensasie betaalbaar aan die betrokke werknemers op kapitale projekte te kapitaliseer.

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**REKENINGKUNDIGE BELEIDE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2007**

3.1.1 Korttermyn-werknemervoordele

Korttermyn-werknemervoordele bestaan uit verlofvoordele (insluitend beskermde verlof), dertiende tjeks en prestasiebonusse. Die koste van korttermyn-werknemervoordele word as salarisse en lone in die staat van finansiële prestasie bestee wanneer die betaling op die stelsel in werking tree (teen nie later nie as 31 Maart van elke jaar).

Korttermyn-werknemersvoordele wat lei tot huidige wetlike of konstruktiewe verpligting word in die openbaarmakingsnotas tot die finansiële state openbaar. Hierdie bedrae word nie in die staat van finansiële prestasies erken nie.

3.1.2 Langtermyn-werknemervoordele

3.1.2.1 Terminering van voordele

Termineringsvoordele soos skeidingspakkette word in die staat van finansiële prestasie as 'n uitgawe erken as 'n oordrag (na huishoudings) wanneer die betaling op die stelsel in werking tree (teen nie later nie as 31 Maart van elke jaar).

3.1.2.2 Aftreevoordele verbonde aan diens in 'n pos

Die departement voorsien aftreevoordele (pensioenvoordele) aan sekere van sy werknemers deur middel van 'n gedefinieerde voordeelplan vir regeringswerknemers. Hierdie voordele word uit beide werkgewer-en werknemerbydraes befonds. Werkgewerbydraes tot die fonds word bestee wanneer die betaling in die fonds op die stelsel in werking tree (nie later nie as 31 Maart elke jaar). Geen voorsiening vir aftreevoordele word in die finansiële state van die departement gemaak nie. Enige potensiële laste word in die finansiële state van die Provinsiale Inkomstefonds openbaar gemaak en nie in die finansiële state van die werkgewerdepartement nie.

Die departement voorsien mediese voordele vir sekere van sy werknemers. Werkgewerbydraes tot die mediese fonds word bestee wanneer die betaling aan die fonds op die stelsel in werking tree (teen nie later nie as 31 Maart van elke jaar).

3.2 Goedere en dienste

Betalings goedere en/of dienste word in die staat van finansiële prestasies as 'n uitgawe erken wanneer die betaling op die stelsel in werking tree (teen nie later nie as 31 Maart van elke jaar). Die uitgawe word as kapitaal geklassifiseer as die goedere en dienste vir 'n kapitale projek gebruik is of 'n bate van R5 000 of meer aangekoop is. Alle bates wat minder as R5 000 bedra, sal ook onder goedere en dienste gereflekteer word.

3.3 Rente en huur op grond

Rente en huurbetalings word in die staat van finansiële prestasie as 'n uitgawe erken wanneer die betaling op die stelsel in werking tree (teen nie later nie as 31 Maart van elke jaar). Hierdie item sluit huur vir die gebruik van geboue of ander vaste strukture uit. Indien dit nie moontlik is om te onderskei tussen betaling vir die gebruik van grond en die vaste strukture daarop nie, moet die volle bedrag onder *goedere en dienste* aangeteken word.

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**REKENINGKUNDIGE BELEIDE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2007**

3.4 Finansiële transaksies in bates en laste

Skuld word afgeskryf wanneer dit as oninvorderbaar geïdentifiseer word. Skuld wat afgeskryf word, is beperk tot die bedrag aan besparing en/of oorbesteding van geappropriëerde fondse. Die afskryf word by die jaareinde gedoen of wanneer fondse beskikbaar is. Geen voorsiening word vir oninvorderbare bedrae gemaak nie, maar bedrae moet in 'n openbaarmakingsnota aangedui word.

Forex-verliese word by die betaling van fondse erken.

Alle ander verliese word erken wanneer magtiging vir die erkenning daarvan toegestaan is.

3.5 Ongemagtigde besteding

Wanneer ongemagtigde besteding ontdek word, word dit in die staat van finansiële posisie as 'n bate erken tot sodanige tyd dat die besteding óf goedgekeur is deur die betrokke gesag, óf verhaal is van die verantwoordelike persoon, óf in die staat van finansiële prestasie as oninvorderbaar afgeskryf word.

Ongemagtigde besteding, goedgekeur met befondsing, word in die staat van finansiële prestasie erken wanneer die ongemagtigde besteding goedgekeur word en die betrokke fondse ontvang word. Waar die bedrag sonder befondsing goedgekeur word, word dit, onderhewig aan die beskikbaarheid van besparings, in die staat van finansiële prestasie op die datum van goedkeuring as 'n uitgawe erken.

3.6 Vructelose en verkwistende besteding

Vructelose en verkwistende besteding word in die staat van finansiële posisie as 'n bate erken tot sodanige tyd dat die uitgawe van die verantwoordelike persoon verhaal is of in die staat van finansiële prestasie as oninvorderbaar afgeskryf word.

3.7 Onreëlmatige besteding

Onreëlmatige besteding word in die staat van finansiële prestasie as 'n uitgawe erken. Indien die besteding nie deur die relevante gesag gekondoneer word nie, word dit as 'n bate gehanteer totdat dit verhaal of as oninvorderbaar afgeskryf word.

3.8 Oordragte en subsidies

Oordragte en subsidies word as 'n uitgawe erken wanneer die betaling op die stelsel in werking tree (teen nie later nie as 31 Maart van elke jaar).

3.9 Besteding vir kapitale bates

Betalings vir kapitale bates word in die staat van finansiële prestasie as 'n uitgawe erken wanneer die betaling op die stelsel in werking tree (teen nie later nie as 31 Maart van elke jaar).

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**REKENKUNDIGE BELEIDE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2007**

4. Bates

4.1 Kontant en kontantekwivalente

Kontant en kontantekwivalente word in die staat van finansiële posisie teen koste gedra.

Vir die doeleindes van die kontantvloeistaat, bestaan kontant en kontantekwivalente uit kontant voorhande, deposito's gehou, ander korttermyn- hoogs vloeibare beleggings en bankoortrekkings.

4.2 Vooruitbetalings en voorskotte

Vooruitbetaalde bedrae of voorskotte word in die die staat van finansiële posisie erken wanneer die betalings gemaak word.

4.3 Invorderbares

Invorderbares ingesluit in die staat van finansiële posisie is die gevolg van kontantbetalings wat gemaak is en van 'n ander party verkry moet word.

Inkomste wat invorderbaar is en nog nie ingevorder is nie, word in die openbaarmakingsnotas aangedui. Bedrae wat potensieel oninvorderbaar is word nie in die openbaarmakingsnotas ingesluit nie.

4.4 Beleggings

Gekapitaliseerde beleggings word in die staat van finansiële posisie by koste aangetoon. Enige kontantvloei, soos dividende ontvang of opbrengs uit die verkoop van die belegging, word in die staat van finansiële prestasie erken wanneer die kontant ontvang word.

Beleggings word getoets vir 'n bendelende verlies wanneer ookal gebeure of veranderinge in omstandighede aandui dat die belegging benadeel mag word. Enige benadelende verlies word in openbaarmakingsnota 30 ingesluit.

4.5 Lenings

Lenings word in die staat van finansiële posisie teen die nominale bedrag erken wanneer kontant aan die begunstigde betaal word. Balanse op lenings word verminder wanneer kontantbetalings van die begunstigde ontvang word. Bedrae wat potensieel oninvorderbaar is, word in openbaarmakingsnota 30 ingesluit.

4.6 Inventaris

Inventarisse wat gedurende die finansiële jaar aangekoop is, word in die notas by koste openbaar gemaak.

4.7 Kapitale bates

'n Kapitale bate word by ontvangs van die item by koste aangeteken. Die koste van 'n bate word gedefinieer as die totale koste van verkryging. Waar die koste nie akkuraat bepaal kan word nie, mag die kapitale bates se redelike waarde aangedui word. Waar redelike waarde nie bepaal kan word nie, word die kapitale bate teen R1 die bateregister ingesluit.

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**REKENKUNDIGE BELEIDE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2007**

Projekte (van konstruksie/ontwikkeling) wat oor meer as een finansiële jaar loop, wat bates betref, word slegs gekapitaliseer by voltooiing van die projek en teen die totale koste wat vir die duur van die projek aangegaan is.

Openbaarmakingsnotas 31 en 32 reflekteer die totale beweging in die bateregister vir die huidige finansiële jaar.

5. Laste

5.1 Betaalbaar

Erkende betaalbares bestaan meestal uit bedrae wat aan ander departementele entiteite verskuldig is. Hierdie betaalbares word in die staat van finansiële posisie teen historiese koste erken.

5.2 Huurkontrakuitgawes aangegaan

Huurkontrakuitgawes aangegaan verteenwoordig bedrae verskuldig vanaf die verslagdatum tot die einde van die huurkontrak. Hierdie uitgawes aangegaan word nie in die staat van finansiële posisie as 'n las of in die staat van finansiële prestasie as 'n uitgawe aangedui nie, maar word in die openbaarmakingsnotas ingesluit.

Operasionale en finansiële huurkontrakte word bestee wanneer die betalings gemaak word. Bates wat in terme van finansiële huurkontrakte bekom is, word in die bylaes en openbaarmakingsnotas tot die finansiële state aangedui.

5.3 Toevallings

Toevallings verteenwoordig goedere/dienste wat ontvang is, maar waarvoor geen faktuur teen die verslagdatum van die verskaffer ontvang is nie, of waar 'n faktuur ontvang is maar finale magtiging vir betaling nie op die stelsel in werking gestel is nie.

Toevallings word nie in die staat van finansiële posisie as 'n las of in die staat van finansiële prestasie as 'n uitgawe erken nie, maar word in die openbaarmakingsnotas ingesluit.

5.4 Gebeurlikheidslaste

'n Gebeurlikheidslas is 'n moontlike verpligting wat ontstaan uit vorige gebeure en waarvan die bestaan slegs bevestig sal word deur die inwerkingtreding of nie-inwerkingtreding van een of meer onsekere toekomstige gebeure wat nie geheel en al binne die beheer van die departement is nie.; of

'n Gebeurlikheidslas is 'n huidige verpligting wat ontstaan uit vorige gebeure, maar nie erken word nie aangesien:

- dit nie waarskynlik is dat 'n uitvloeï van hulpbronne wat ekonomiese voordele of dienspotensiaal sal beliggaam, vereis sal word om die verpligting te vereffen nie; of
- die bedrag van die verpligting nie met genoegsame betroubaarheid gemeet kan word nie.

Gebeurlikheidslaste word in die openbaarmakingsnotas ingesluit.

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**REKENKUNDIGE BELEIDE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2007**

5.5 Uitgawes aangegaan

Uitgawes aangegaan verteenwoordig goedere/dienste wat goedgekeur en/of gekontrakteer is, maar waar geen aflewering teen die verslagdatum plaasgevind het nie.

Uitgawes aangegaan word nie in die staat van finansiële posisie as 'n las of in die staat van finansiële prestasie as 'n uitgawe erken nie, maar word in die openbaarmakingsnotas ingesluit.

6. Netto Bates

6.1 Kapitalisasiereserwe

Die kapitalisasiereserwe bestaan uit finansiële bates en/of laste wat ontstaan het in 'n periode voor die verslagperiode, maar wat vir die eerste keer in die huidige verslaperiode in die staat van finansiële posisie erken word. Bedrae word na die Provinsiale Inkomstefonds oorgedra by afhandeling, terugbetaling of verhaling van sodanige bedrae.

6.2 Verhaalbare inkomste

Bedrae word as verhaalbaar erken wanneer 'n betaling wat in 'n vorige finansiële jaar gemaak is in die huidige finansiële jaar van 'n skuldenaar verhaalbaar word.

7. Transaksies deur verwante partye

Verwante partye is departemente wat entiteite beheer of beduidend beïnvloed om finansiële en operasionele besluite te neem. Spesifieke inligting met betrekking tot transaksies deur verwante partye word in die openbaarmakingsnotas ingesluit.

8. Sleutelbestuurspersoneel

Sleutelbestuurspersoneel is daardie persone wat die gesag en verantwoordelikheid het vir die beplanning, rigtinggewing en beheer van die aktiwiteite van die departement.

Kompensasie wat aan sleutelbestuurspersoneel betaal word, insluitend hul familieledede, waar toepaslik, word in die openbaarmakingsnotas ingesluit.

9. Openbare-private vennootskappe

'n Openbare-privaat vennootskap (OPV) is 'n kommersiële transaksie tussen die departement en 'n privaat party in terme waarvan die privaat party:

- 'n institusionele funksie namens die inrigting vervul, en/of
- die gebruik van staatseiendom vir sy eie kommersiële doeleindes bekom; en
- aansienlike finansiële, tegniese en operasionele risiko's aanvaar in die uitvoering van die institusionele funksie en/of gebruik van staatseiendom; en
- 'n voordeel ontvang vir die uitvoering van die institusionele funksie of vir die gebruik van die staatseiendom; deur een van die volgende:
 - oorweging om deur die departement betaal te word, wat uit 'n Inkomstefonds ontstaan;
 - geld wat deur die privaat party van gebruikers of kliënte ingevorder word vir 'n diens aan hulle verskaf; of
 - 'n kombinasie van sodanige oorwegings of geld.

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Begrotingstaat vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

Toewysing per Program

Program	2006/07							2005/06	
	Aangepaste Toewysing	Skuif van Fondse	Virement	Finale Toewysing	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
1. Administrasie									
Huidige betaling	266,069	-	(7,391)	258,678	254,379	4,299	98.3%	215,027	210,362
Oordragte en subsidies	13,945	-	9,244	23,189	22,731	458	98.0%	14,065	13,835
Betaling vir kapitale bates	12,457	-	(1,853)	10,604	10,604	-	100.0%	14,042	13,296
2. Openbare gewoneskoolonderwys									
Huidige betalaing	5,269,025	-	(72,794)	5,196,231	5,067,372	128,859	97.5%	4,775,158	4,734,420
Oordragte en subsidies	278,246	-	53,580	331,826	332,292	(466)	100.1%	343,102	343,085
Betaling vir kapitale bates	249,071	-	16,142	265,213	223,986	41,227	84.5%	277,532	271,053
3. Subsidies aan onafhanklike skole									
Oordragte en subsidies	34,127	-	132	34,259	34,259	-	100.0%	32,471	32,445
4. Openbare Spesialeskoolonderwys									
Huidige betaling	309,150	-	3,072	312,222	312,419	(197)	100.1%	294,683	294,556
Oordragte en subsidies	76,890	-	(203)	76,687	76,489	198	99.7%	71,738	71,735
Betaling vir kapitale bates	-	-	203	203	204	(1)	100.5%	500	156
5. Verdere onderwys- in opleidingskolleges									
Huidige betaling	154,774	-	(14,729)	140,045	140,010	35	100.0%	133,541	133,538
Oordragte en subsidies	109,753	-	21,251	131,004	131,038	(34)	100.0%	34,647	34,648
6. Baiese volwassene-onderwys en -opleiding									
Huidige betaling	7,797	-	(1,602)	6,195	6,163	32	99.5%	5,848	5,850
Oordragte en subsidies	15,774	-	1,602	17,376	17,376	-	100.0%	17,202	17,201
7. Vroeëkindertontwikkeling									
Huidige betaling	55,913	-	(6,522)	49,391	44,411	4,980	89.9%	44,765	44,764
Oordragte en subsidies	51,484	-	(132)	51,352	45,784	5,568	89.2%	30,033	29,713
8. Hulp- en verwante dienste									
Huidige betaling	93,492	-	(267)	93,225	87,197	6,028	93.5%	71,288	70,099
Oordragte en subsidies	105,394	-	8,165	113,559	113,557	2	100.0%	119,459	118,928
Betaling vir kapitale bates	12,500	-	(7,898)	4,602	91	4,511	2.0%	9,558	9,560
Totaal	7,115,861	-	-	7,115,861	6,920,362	195,499	97.3%	6,504,659	6,449,244

Rekonsiliasie met Staat van Finansiële Prestasie

Voeg by: Voorafgaande jaar se ongemagtigde besteding goedgekeur met befondsing

Departementele kwitansies

Werklike bedrae per Staat van Finansiële Prestasie (Totale Inkomste) -

Voorafgaande jaar se ongemagtigde besteding goedgekeur

Werklike bedrae per Staat van Finansiële Prestasie Besteding

-	-	29,456	-
2,014	-	1,647	-
7,117,875	-	6,535,762	-
-	-	29,456	-
6,920,362	-	6,478,700	-

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Begrotingstaat vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

Toewysing per Ekonomiese Klassifikasie

Ekonomiese Klassifikasie	2006/07							2005/06	
	Aangepaste Toewysing	Skuiw van Fondse	Virement	Finale Toewysing	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Huidige betalings									
Kompensasie van werknemers	5,388,030	-	(13,380)	5,374,650	5,253,453	121,197	97.7%	4,999,731	4,962,469
Goedere en dienste	763,435	-	(84,300)	679,135	657,411	21,724	96.8%	533,648	525,330
Rente en huur op grond	-	-	-	-	-	-	0.0%	1,141	-
Finansiële transaksies in bates en laste	4,755	-	(2,553)	2,202	1,087	1,115	49.4%	5,790	5,790
Oordragte & subsidies									
Provinsies & munisipaliteite	3,322	-	171	3,493	3,330	163	95.3%	13,007	12,857
Departementele agentskappe & rekeninge	3,756	-	-	3,756	3,756	-	100.0%	3,839	3,306
Nie-winsbejagte inrigtings	655,328	-	93,042	748,370	746,628	1,742	99.8%	620,994	620,954
Huishoudings	23,207	-	426	23,633	19,812	3,821	83.8%	24,877	24,473
Betaling vir kapitale bates									
Geboue & ander vaste strukture	247,216	-	14,887	262,103	220,878	41,225	84.3%	274,808	270,665
Masjinerie & toerusting	26,812	-	(8,322)	18,490	13,978	4,512	75.6%	23,747	20,323
Programmatuur & ander nie-tasbare bates	-	-	29	29	29	-	100.0%	3,077	3,077
Totaal	7,115,861	-	-	7,115,861	6,920,362	195,499	97.3%	6,504,659	6,449,244

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Begrotingstaat

Detail per program 1 – Administrasie vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

Program per subprogram	2006/07							2005/06	
	Aangepaste Toewysing	Skuif van Fondse	Virement	Finale Toewysing	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
1.1 Kantoor van die LUR									
Huidige betaling	3,696	-	(294)	3,402	3,402	-	100.0%	3,140	3,140
Oordragte en subsidies	2	-	-	2	2	-	100.0%	12	11
Betaling vir kapitale bates	-	-	41	41	41	-	100.0%	-	-
1.2 Korporatiewe dienste									
Huidige betalings	139,063	-	(14,110)	124,953	122,354	2,599	97.9%	109,802	107,951
Oordragte en subsidies	2,016	-	745	2,761	2,762	(1)	100.0%	2,280	2,279
Betaling vir kapitale bates	1,166	-	2,360	3,526	3,526	-	100.0%	1,120	374
1.3 Onderwysbestuur									
Huidige betaling	96,142	-	7,782	103,924	103,911	13	100.0%	89,972	89,973
Oordragte en subsidies	11,466	-	8,499	19,965	19,964	1	100.0%	11,542	11,542
Betaling vir kapitale bates	11,225	-	(4,822)	6,403	6,403	-	100.0%	12,914	12,914
1.4 Menslikehulpbronontwikkeling									
Huidige betaling	11,760	-	(724)	11,036	9,783	1,253	88.6%	12,113	9,298
Oordragte en subsidies	458	-	-	458	1	457	0.2%	231	3
Betaling vir kapitale bates	-	-	523	523	523	-	100.0%	8	8
1.5 Onderwysbestuur- en inligtingsdienste									
Huidige betaling	15,408	-	(45)	15,363	14,929	434	97.2%	-	-
Oordragte en subsidies	3	-	-	3	2	1	66.7%	-	-
Betaling vir kapitale bates	66	-	45	111	111	-	100.0%	-	-
Totaal	292,471	-	-	292,471	287,714	4,757	98.4%	243,134	237,493

Ekonomiese klassifikasie	2006/07							2005/06	
	Aangepaste Toewysing	Skuif van Fondse	Virement	Finale Toewysing	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Huidige betalings									
Kompensasie van werknemers	137,758	-	2,893	140,651	140,652	(1)	100.0%	124,645	123,673
Goedere en dienste	123,556	-	(7,731)	115,825	112,640	3,185	97.3%	84,592	80,899
Finansiële transaksies in bates en laste	4,755	-	(2,553)	2,202	1,087	1,115	49.4%	5,790	5,790
Oordragte & subsidies									
Provinsies & munisipaliteite	82	-	4	86	85	1	98.8%	433	299
Nie-winsbejagte inrigtings	11,479	-	8,458	19,937	19,741	196	99.0%	11,445	11,445
Huishoudings	2,384	-	782	3,166	2,905	261	91.8%	2,187	2,091
Betaling vir kapitale bates									
Geboue en ander vaste strukture	600	-	(600)	-	-	-	0.0%	-	-
Masjinerie & toerusting	11,857	-	(1,269)	10,588	10,588	-	100.0%	11,466	10,722
Programmatuur & ander nie-tasbare bates	-	-	16	16	16	-	100.0%	2,576	2,574
Totaal	292,471	-	-	292,471	287,714	4,757	98.4%	243,134	237,493

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Begrotingstaat

Detail per program 2 – Openbare gewoneskoolonderwys vir die jaar geëindig 31 Maaat 2007

Program per subprogram	2006/07							2005/06	
	Aangepaste Toewysing	Skuiif van Fondse	Virement	Finale Toewysing	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
2.1 Openbare Prmère skole									
Huidige betaling	3,008,394	-	(56,787)	2,951,607	2,819,522	132,085	95.5%	2,725,609	2,690,480
Oordragte en subsidies	140,996	-	32,505	173,501	182,005	(8,504)	104.9%	174,581	174,582
Betaling vir kapitale bates	96,815	-	21,210	118,025	118,023	2	100.0%	122,611	116,132
2.2 Openbare Sekondêre skole									
Huidige betalings	2,039,823	-	(16,450)	2,023,373	2,022,613	760	100.0%	1,844,723	1,844,405
Oordragte en subsidies	109,470	-	12,371	121,841	120,336	1,505	98.8%	140,592	140,592
Betaling vir kapitale bates	149,801	-	(5,727)	144,074	102,849	41,225	71.4%	154,447	154,447
2.3 Professionele dienste									
Huidige betaling	164,448	-	892	165,340	170,341	(5,001)	103.0%	154,191	148,900
Oordragte en subsidies	22,780	-	8,681	31,461	26,409	5,052	83.9%	17,576	17,557
Betaling vir kapitale bates	2,455	-	35	2,490	2,490	-	100.0%	461	461
2.4 Menslikehulpbronontwikkeling									
Huidige betaling	13,047	-	188	13,235	13,093	142	98.9%	11,644	11,643
Oordragte en subsidies	-	-	10	10	11	(1)	110.0%	21	22
2.5 Nasionale skoolvoedingsprogram									
Huidige betaling	43,313	-	(637)	42,676	41,803	873	98.0%	38,991	38,992
Oordragte en subsidies	5,000	-	13	5,013	3,531	1,482	70.4%	10,332	10,332
Betaling vir kapitale bates	-	-	624	624	624	-	100.0%	13	13
Totaal	5,796,342	-	(3,072)	5,793,270	5,623,650	169,620	97.1%	5,395,792	5,348,558

Ekonomiese Klassifikasie	2006/07							2005/06	
	Aangepaste Toewysing	Skuiif van Fondse	Virement	Finale Toewysing	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Huidige betaling									
Kompensasie van werknemers	4,699,054	-	(5,035)	4,694,019	4,573,712	120,307	97.4%	4,363,127	4,326,839
Goedere en dienste	569,971	-	(67,759)	502,212	493,660	8,552	98.3%	410,890	407,581
Rente en huur op grond	-	-	-	-	-	-	0.0%	1,141	-
Oordragte en & subsidies									
Provinsies & munisipaliteite	2,929	-	165	3,094	2,926	168	94.6%	11,319	11,303
Non-winsbejagte inrigtings	258,714	-	53,592	312,306	315,638	(3,332)	101.1%	312,852	312,849
Huishoudings	16,603	-	(177)	16,426	13,728	2,698	83.6%	18,931	18,933
Betalings vir kapitale bates									
Geboue & ander vaste strukture	246,616	-	15,462	262,078	220,853	41,225	84.3%	274,308	270,509
Masjinerie & toerusting	2,455	-	667	3,122	3,120	2	99.9%	3,224	544
Programmatuur en ander nie-tasbare bates	-	-	13	13	13	-	100.0%	-	-
Totaal	5,796,342	-	(3,072)	5,793,270	5,623,650	169,620	97.1%	5,395,792	5,348,558

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Begrotingstaat

Detail per program 3 – Subsidies vir onafhanklike skole vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

Program per subprogram		2006/07						2005/06		
		Aangepaste Toewysing	Skuif van Fondse	Virement	Finale Toewysing	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Besteding
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
3.1	Primêre fase									
	Oordragte en subsidies	19,270	-	(3,368)	15,902	15,902	-	100.0	17,458	17,432
3.2	Sekondêre fase									
	Oordragte en subsidies	14,857	-	3,500	18,357	18,357	-	100.0	15,013	15,013
	Totaal	34,127	-	132	34,259	34,259	-	100.0	32,471	32,445

Ekonomiese Klassifikasie		2006/07						2005/06		
		Aangepaste Toewysing	Skuif van Fondse	Virement	Finale Toewysing	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Besteding
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Oordragte & subsidies										
	Nie-winsbejagte inrigtings	34,127	-	132	34,259	34,259	-	100.0	32,471	32,445
	Totaal	34,127	-	132	34,259	34,259	-	100.0	32,471	32,445

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Begrotingstaat

Detail per program 4 – Openbare spesialeskoolonderwys vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

Program per subprogram	2006/07							2005/06	
	Aangepaste Toewysing	Skuif van Fondse	Virement	Finale Toewysing	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
4.1 Skole									
Huidige betaling	309,150	-	3,072	312,222	312,419	(197)	100.1%	294,683	294,556
Oordragte en subsidies	76,888	-	(203)	76,685	76,489	196	99.7%	71,736	71,735
Betalings vir kapitale bates	-	-	203	203	204	(1)	100.5%	500	156
4.2 Professionele dienste									
Oordragte en subsidies	1	-	-	1	-	1	0.0%	1	-
4.3 Menslikehulpbronontwikkeling									
Oordragte en subsidies	1	-	-	1	-	1	0.0%	1	-
Totaal	386,040	-	3,072	389,112	389,112	-	100.0%	366,921	366,447

Ekonomiese klassifikasie	2006/07							2005/06	
	Aangepaste Toewysing	Skuif van Fondse	Virement	Finale Toewysing	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Huidige betalings									
Kompensasie van werknemers	305,235	-	2,234	307,469	307,469	-	100.0%	291,574	291,577
Goedere en dienste	3,915	-	838	4,753	4,950	(197)	104.1%	3,109	2,979
Oordragte & subsidies									
Provinsies & munisipaliteite	190	-	-	190	190	-	100.0%	744	744
Nie-winsbejagte inrigtings	75,623	-	(173)	75,450	75,448	2	100.0%	69,871	69,868
Huishoudings	1,077	-	(30)	1,047	851	196	81.3%	1,123	1,123
Betalings vir kapitale bates									
Geboue & ander vaste strukture	-	-	25	25	25	-	100.0%	500	156
Masjinerie en toerusting	-	-	178	178	179	(1)	100.6%	-	-
Totaal	386,040	-	3,072	389,112	389,112	-	100.0%	366,921	366,447

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Begrotingstaat

**Detail per program 5 – Verdere onderwys- en opleidingskolleges
vir die jaar geëindig 31 Maart 2007**

Program per subprogram	2006/07							2005/06	
	Aangepaste Toewysing	Skuif van Fondse	Virement	Finale Toewysing	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
5.1 Openbare inrigtings									
Huidige betaling	154,774	-	(14,729)	140,045	140,010	35	100.0%	133,541	133,538
Oordragte en subsidies	39,751	-	21,251	61,002	61,038	(36)	100.1%	34,645	34,648
5.2 Professionele dienste									
Oordragte en subsidies	1	-	-	1	-	1	0.0%	1	-
5.3 Menslikehulpbronontwikkeling									
Oordragte en subsidies	1	-	-	1	-	1	0.0%	1	-
5.4 Voorwaafelike toekenning									
Oordragte en subsidies	70,000	-	-	70,000	70,000	-	100.0%	-	-
Totaal	264,527	-	6,522	271,049	271,048	1	100.0%	168,188	168,186

Ekonomiese Klassifikasie	2006/07							2005/06	
	Aangepaste Toewysing	Skuif van Fondse	Virement	Finale Toewysing	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Huidige betalings									
Kompensasie van werknemers	154,722	-	(14,729)	139,993	139,993	-	100.0%	133,541	133,538
Goedere en dienste	52	-	-	52	17	35	32.7%	-	-
Oordragte & subsidies									
Provinsies & munisipaliteite	87	-	-	87	87	-	100.0%	334	336
Nie-winsbejagte inrigtings	109,310	-	21,251	130,561	130,688	(127)	100.1%	33,904	33,903
Huishoudings	356	-	-	356	263	93	73.9%	409	409
Totaal	264,527	-	6,522	271,049	271,048	1	100.0%	168,188	168,186

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Begrotingstaat

**Detail per program 6 – Basiese volwassene-onderwys en -opleiding
vir die jaar geëindig 31 Maart 2007**

Program per subprogram	2006/07							2005/06		
	Aangepaste Toewysing	Skuiw van Fondse	Virement	Finale Toewysing	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Besteding	
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000	
6.1	Subsidies aan privaat sentrums									
	Huidige betaling	7,797	-	(1,602)	6,195	6,163	32	99.5%	5,848	5,850
	Oordragte en subsidies	15,772	-	1,602	17,374	17,376	(2)	100.0%	17,202	17,201
6.2	Professionele dienste									
	Oordragte en subsidies	1	-	-	1	-	1	0.0%	-	-
6.3	Menslikehulpbronontwikkeling									
	Oordragte en subsidies	1	-	-	1	-	1	0.0%	-	-
	Totaal	23,571	-	-	23,571	23,539	32	99.9%	23,050	23,051

Ekonomiese Klassifikasie	2006/07							2005/06		
	Aangepaste Toewysing	Skuiw van Fondse	Virement	Finale Toewysing	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Besteding	
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000	
Huidige betalings										
	Kompensasie van werknemers	5,948	-	-	5,948	5,916	32	99.5%	5,431	5,432
	Goedere en dienste	1,849	-	(1,602)	247	247	-	100.0%	417	418
Oordragte & subsidies										
	Provinsies & munisipaliteite	3	-	-	3	3	-	100.0%	14	13
	Nie-winsbejagte inrigtings	15,771	-	1,602	17,373	17,373	-	100.0%	17,188	17,188
	Totaal	23,571	-	-	23,571	23,539	32	99.9%	23,050	23,051

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Begrotingstaat

Detail per program 7 – Vroeëkindertontwikkeling vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

Program per subprogram	2006/07							2005/06	
	Aangepaste Toewysing	Skuif van Fondse	Virement	Finale Toewysing	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
7.1 Graad R in openbare skole									
Huidige betaling	45,450	-	-	45,450	44,402	1,048	97.7%	44,755	44,756
Oordragte en subsidies	6,984	-	15,516	22,500	22,500	-	100.0%	13,391	13,073
7.2 Graad R in gemeenskapsentrums									
Huidige betaling	3,000	-	-	3,000	9	2,991	0.3%	8	8
Oordragte en subsidies	39,499	-	(15,648)	23,851	23,284	567	97.6%	16,642	16,640
7.3 Professionele dienste									
Huidige betaling	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Oordragte en subsidies	1	-	-	1	-	1	0.0%	-	-
7.4 Menslikehulpbronontwikkeling									
Huidige betaling	7,463	-	(6,522)	941	-	941	0.0%	1	-
Oordragte en subsidies	5,000	-	-	5,000	-	5,000	0.0%	-	-
Totaal	107,397	-	(6,654)	100,743	90,195	10,548	89.5%	74,798	74,477

Ekonomiese Klassifikasie	2006/07							2005/06	
	Aangepaste Toewysing	Skuif van Fondse	Virement	Finale Toewysing	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Huidige betalings									
Kompensasie van werknemers	45,249	-	-	45,249	44,390	859	98.1%	43,829	43,829
Goedere en dienste	10,664	-	(6,522)	4,142	21	4,121	0.5%	936	935
Oordragte & subsidies									
Provinsies en munisipaliteite	21	-	-	21	28	(7)	133.3%	112	110
Nie-winsbejagte inrigtings	50,429	-	192	50,621	45,619	5,002	90.1%	29,503	29,495
Huishoudings	1,034	-	(324)	710	137	573	19.3%	418	108
Totaal	107,397	-	(6,654)	100,743	90,195	10,548	89.5%	74,798	74,477

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Begrotingstaat

Detail per program 8 – Hulp- en verwante dienste vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

Program per subprogram	2006/07							2005/06	
	Aangepaste Toewysing	Skuif van Fondse	Virement	Finale Toewysing	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
8.1	Betalings aan SETA								
Oordragte en subsidies	3,756	-	-	3,756	3,756	-	100.0%	3,839	3,306
8.2	Voorwaardelike toekenning-projekte								
Huidige betaling	11,870	-	(37)	11,833	11,833	-	100.0%	11,199	11,199
Oordragte en subsidies	-	-	2	2	2	-	100.0%	6	6
Betalings vir kapitale bates	-	-	37	37	37	-	100.0%	-	-
8.3	Eksterne eksamens								
Huidige betaling	62,622	-	379	63,001	63,001	-	100.0%	55,534	54,349
Oordragte en subsidies	10	-	60	70	69	1	98.6%	111	111
Betalings vir kapitale bates	-	-	53	53	54	(1)	101.9%	101	101
8.4	Onderwyseropleiding								
Oordragte en subsidies	1,753	-	115	1,868	1,868	-	100.0%	1,743	1,743
8.5	<i>iKapa Elihlumayo</i>								
Huidige betalings	19,000	-	(609)	18,391	12,363	6,028	67.2%	4,555	4,551
Oordragte en subsidies	99,875	-	7,988	107,863	107,862	1	100.0%	113,760	113,762
Betalings vir kapitale bates	12,500	-	(7,988)	4,512	-	4,512	0.0%	9,457	9,459
Totaal	211,386	-	-	211,386	200,845	10,541	95.0%	200,305	198,587

Ekonomiese klassifikasie	2006/07							2005/06	
	Aangepaste Toewysing	Skuif van Fondse	Virement	Finale Toewysing	Werklike besteding	Afwyking	Besteding as % van finale toewysing	Finale Toewysing	Werklike Besteding
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Huidige betalings									
Kompensasie van werknemers	40,064	-	1,257	41,321	41,321	-	100.0%	37,584	37,581
Goedere en dienste	53,428	-	(1,524)	51,904	45,876	6,028	88.4%	33,704	32,518
Oordragte & subsidies									
Provinsies & munisipaliteite	10	-	2	12	11	1	91.7%	51	52
Departementele agentskappe & rekeninge	3,756	-	-	3,756	3,756	-	100.0%	3,839	3,306
Nie-winsbejagte inrigtings	99,875	-	7,988	107,863	107,862	1	100.0%	113,760	113,761
Huishoudings	1,753	-	175	1,928	1,928	-	100.0%	1,809	1,809
Betalings vir kapitale bates									
Masjinerie & toerusting	12,500	-	(7,898)	4,602	91	4,511	2.0%	9,057	9,057
Programmatuur & ander nie-tasbare bates	-	-	-	-	-	-	0.0%	501	503
Totaal	211,386	-	-	211,386	200,845	10,541	95.0%	200,305	198,587

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Notas tot die Begrotingstaat vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

1. **Besonderhede van oordragte soos per Begrotingswet (na Virement):**
Besonderhede van hierdie transaksies is vervat in nota 6 (Oordragte en subsidies) en Bylae 1 (B-E) tot die jaarlikse finansiële state.
2. **Besonderhede van spesifiek en eksklusief toegewysde bedrae uitgestem (na Virement):**
Besonderhede van hierdie transaksies is vervat in nota 1 (Jaarlikse Toewysing) tot die jaarlikse finansiële state.
3. **Besonderhede van finansiële transaksies in bates en laste**
Besonderhede van hierdie transaksies per program is vervat in nota 5 (Besonderhede van spesiale funksies (diefstal en verliese)) tot die jaarlikse finansiële state.
4. **Verduidelikings van wesenlike afwykings Bedrae Uitgestem (na virement):**
 - 4.1 **Per program:**

	Finale toewysing	Werklike Besteding	Afwyking	Afwyking as 'n % van Finale Toewysing
	R'000	R'000	R'000	%
Administrasie	292,471	287,714	4,757	2%
Openbare gewoneskoolonderwys	5,793,270	5,623,650	169,620	3%
Verduideliking van afwyking: Die onderbesteding is hoofsaaklik toe te skryf aan 'n verpligte spaar vir die salaris-aanpassings ten opsigte van verskillende groepe opvoeders. Die kriteria vir die betaling was nie voor 31 Maart 2007 gefinaliseer nie. Daar is ook 'n onderbesteding in die kapitale begroting weens die vertraging in sommige kontrakte waar bouwerk nie kon begin nie, afhangende van 'n omgewingsimpakstudie wat gedoen moet word.				
Subsidies aan onafhanklike skole	34,259	34,259	-	0%
Spesialeskoolonderwys	389,112	389,112	-	0%
Verdere onderwys en opleiding	271,049	271,048	1	0%
Basiese volwassene-onderwys en -opleiding	23,571	23,539	32	0%
Vroeëkindertontwikkeling	100,743	90,195	10,548	10%
Verduideliking van afwyking: Die besparing is hoofsaaklik toe te skryf aan vertraging in die verkryging van dienste vir die opleiding van VKO-praktisyns in die Uitgebreide Openbare Werke-Program (UOWP).				
Hulp- en verwante dienste	211,386	200,845	10,541	5%
Verduideliking van afwyking: Die onderbesteding is hoofsaaklik toe te skryf aan die opgradering van die twee nuwe vaardigheidskole en die uitrol van die geletterdheidsstrategie vir die WKOD.				

	Nota	2006/07 R'000	2005/06 R'000
Kompensasie van werknemers		121,197	37,262
Goedere en dienste		21,724	8,318
Rente en huur op grond		-	1,141
Finansiële transaksies in bates en laste		1,115	-
Provinsies en munisipaliteite		163	150
Departementele agentskappe en rekeninge		-	533
Nie-winsbejagte inrigtings		1,742	40
Huishoudings		3,821	404
Geboue en ander vaste strukture		41,225	4,143
Masjinerie en toerusting		4,512	3,424

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Staat van Finansiële Prestasie vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

	Nota	2006/07 R'000	2005/06 R'000
INKOMSTE			
Jaarlikse appropriasie	1.	7,115,861	6,504,659
Toewysing vir ongemagtigde besteding goedgekeur	8.	-	29,456
Departementele inkomste	2.	2,014	1,647
TOTALE INKOMSTE		7,117,875	6,535,762
BESTEDING			
Huidige besteding			
Kompensasie van werknemers	3.	5,253,453	4,962,469
Goedere en dienste	4.	657,411	525,330
Finansiële transaksies in bates en laste	5.	1,087	5,790
Ongemagtigde besteding goedgekeur	8.	-	29,456
Totale huidige besteding		5,911,951	5,523,045
Oordragte en subsidies	6.	773,526	661,590
Besteding vir kapitale bates			
Geboue en ander vaste strukture	7.	220,878	270,665
Masjinerie en toerusting	7.	13,978	20,323
Programmatuur en ander nie-tasbare bates	7.	29	3,077
Totale besteding vir kapitale bates		234,885	294,065
TOTALE BESTEDING		6,920,362	6,478,700
SURPLUS/(TEKORT)			
		197,513	57,062
Skryf terug vrugtelose en verkwistende besteding	9.	14	-
SURPLUS/(TEKORT) VIR DIE JAAR		197,527	57,062
Rekonsiliasie van Netto Surplus (Tekort) vir die jaar			
Uitgestemde fondse teruggestort te word na die inkomstefonds	15.	195,513	55,415
Departementele inkomste teruggestort te word na die inkomstefonds	16.	2,014	1,647
SURPLUS/(TEKORT) VIR DIE JAAR		197,527	57,062

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Staat van Finansiële Posisie soos op 31 Maart 2007

	Nota	2006/07 R'000	2005/06 R'000
BATES			
Huidige bates		320,211	199,255
Vrugtelose en verkwistende besteding	9.	708	-
Kontant en kontantekwivalente	10.	244,742	128,834
Vooruitbetalings en voorskotte	12	430	2,485
Invorderbares	13.	74,331	67,936
Nie-huidige bates		11,008	9,435
Beleggings	14.	10,190	9,435
Ander finansiële bates	11	818	-
TOTALE BATES		331,219	208,690
LASTE			
Huidige laste		284,483	131,932
Uitgestemde fondse teruggestort te word na die inkomstefonds	15.	195,513	55,415
Departementele inkomste teruggestort te word na die inkomstefonds	16.	(214)	(1,702)
Bankoortrekking	17.	47,471	54,050
Betaalbares	18.	41,713	24,169
Nie-huidige laste			
Betaalbares	19.	-	26,035
TOTALE LASTE		284,483	157,967
NETTO BATES		46,736	50,723
Verteenwoordig deur:			
Kapitalisasiereserwe		10,301	9,546
Verhaalbare inkomste		36,435	41,177
TOTAAL		46,736	50,723

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Staat van Veranderinge in Netto Bates vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

	Nota	2006/07 R'000	2005/06 R'000
Kapitalisasiereserwes			
Openingsbalans		9,546	8,962
Oordragte		755	584
Afsluitingsbalans		10,301	9,546
Verhaalbare inkomste			
Openingsbalans		41,177	59,641
Oordragte		(4,742)	(18,464)
Skulde afgeskryf	5.3	(1,593)	(10,325)
Skulde verhaal (ingesluit in departementele ontvangstes)		(3,419)	(8,139)
Afsluitingsbalans		36,435	41,177
TOTAAL		46,736	50,723

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Kontantvloeistaat vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

	Nota	2006/07 R'000	2005/06 R'000
KONTANTVLOEI UIT OPERASIONELE AKTIWITEITE			
Ontvangstes		7,139,516	6,546,854
Jaarlikse toegewysde fondse ontvang	1.1	7,115,861	6,504,659
Toewysing vir ongemagtigde besteding ontvang	8.	-	29,456
Departementele inkomste ontvang		23,655	12,739
Netto verlaging in werkskapitaal		12,510	26,583
Teruggestort in inkomstefonds		(77,582)	(82,718)
Huidige betalings		(5,911,951)	(5,493,589)
Oordragte en subsidies betaal		(773,526)	(661,590)
Netto kontantvloeï beskikbaar uit operasionele aktiwiteite	20.	388,967	335,540
KONTANTVLOEI VAN BELEGGINGSAKTIWITEITE			
Betalings vir kapitale bates		(234,885)	(294,065)
Toename in beleggings		(755)	(584)
Toename in ander finansiële bates		(818)	
Netto kontantvloeï uit beleggingsaktiwiteite		(236,458)	(294,649)
KONTANTVLOEI UIT FINANSIERINGSAKTIWITEITE			
Afname in netto bates		(3,987)	(17,880)
Afname in nie-huidige betaalbares		(26,035)	
Netto kontantvloeï uit finansieringsaktiwiteite		(30,022)	(17,880)
Netto toename in kontant en kontantekwivalente		122,487	23,011
Kontant en kontantekwivalente aan die begin van die periode		74,784	51,773
Kontant en kontantekwivalente aan die einde van die periode	21.	197,271	74,784

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Notas tot die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

1. Jaarlikse Toewysing

1.1 Jaarlikse Toewysing

Ingesluit is fondse wat ingevolge die Begrotingswet aan Provinsiale Departemente toegewys is. (Billike toewysing)

	Finale Toewysing 2006/07	Werklike Fondse Ontvang 2006/07	Fondse nie versoek/nie ontvang nie 2006/07	Toewysing Ontvang 2005/06
	R'000	R'000	R'000	R'000
Administrasie	292,471	292,471	-	243,134
Openbare gewoneskoolonderwys	5,793,270	5,793,270	-	5,395,792
Subsidies aan onafhanklike skole	34,259	34,259	-	32,471
Openbare spesialeskoolonderwys	389,112	389,112	-	366,921
VOO-kolleges	271,049	271,049	-	168,188
BVOO	23,571	23,571	-	23,050
Vroeëkindertwikkeling	100,743	100,743	-	74,798
Hulp- en verwante dienste	211,386	211,386	-	200,305
Totaal	7,115,861	7,115,861	-	6,504,659

Nota	2006/07 R'000	2005/06 R'000
------	------------------	------------------

1.2 Voorwaardelike toekenning**

Totale aantal toekennings ontvang	Bylae 1 A	257,012	143,091
Prov. toekennings ingesluit in totale aantal toekennings		-	-

** (Kennis moet geneem word dat die Voorwaardelike toekennings ingesluit is in die bedrae per die Totale in Nota 1.1)

2. Departementele inkomste teruggestort te word in inkomstefonds

Verkope van goedere en dienste vir dienste benewens kapitale bates	2.1	8,539	5,412
Boetes, strawwe en verbeurings		350	180
Rente, dividende en huur op grond	2.2	1,561	2,163
Finansiële transaksies in bates en laste	2.3	13,205	4,984
Totale inkomste ingevorder		23,655	12,739
Minus: Departementele inkomste begroot*	16.	21,641	11,092
Totaal		2,014	1,647

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5
Notas tot die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

	Nota	2006/07 R'000	2005/06 R'000
2.1 Verkope van goedere en dienste benewens kapitale bates			
Verkope van goedere en dienste gelewer deur die departement		8,516	5,401
Ander verkope		8,516	5,401
Verkope van waardelose items, afvalmateriaal en ander lopende gebruikte goedere.		23	11
Totaal		8,539	5,412
2.2 Rente, dividende en huur op grond en geboue			
Rente		1,561	2,163
Totaal		1,561	2,163
2.3 Finansiële transaksies in bates en laste			
Aard van verlies verhaal			
Invorderbares		3,942	3,164
Ander ontvangstes insluitend verhaalbare inkomste		9,263	1,820
Totaal		13,205	4,984
3. Kompensasie van werknemers			
3.1 Salarisse en Lone			
Basiese salaries		4,081,112	3,859,786
Prestasietoekenning		5,985	17,349
Diensgebaseer		9,188	9,094
Kompensasie/omstanddigheids-		41,040	35,444
Periodieke betalings		2,573	4,891
Ander nie-pensioendraende toelaes		414,988	385,391
Totaal		4,554,886	4,311,955
3.2 Maatskaplike bydraes			
3.2.1 Werkgewerbydraes			
Pensioen		464,546	424,542
Medies		233,048	224,994
Bedingingsraad		430	430
Amptelike vakbonde en verenigings		543	548
Totaal		698,567	650,514
Totale kompensasie van werknemers		5,253,453	4,962,469
Gemiddelde aantal werknemers		38,263	38,693

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Notas tot die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

	Nota	2006/07 R'000	2005/06 R'000
4. Goedere en dienste			
Advertering		2,446	2,119
Bywoningsgeld (insluitend registrasiegeld)		178	14
Bank- en kaartkoste		996	1,017
Beurse (werknemers)		1,462	1,168
Kommunikasie		9,724	8,861
Rekenaardienste		2,257	-
Konsultante, kontrakteurs en spesiale dienste		40,197	31,240
Koerier- en afleweringdienste		3,515	2,623
Opsporingsagente & skuldinvorderings		302	-
Bestuurderslisensies en permitte		-	307
Onthaal		190	159
Ekstene audit-koste	4.1	6,136	5,070
Toerusting minder as R5000		4,200	11,762
Vragdiens		-	56
Inventaris	4.2	272,320	194,743
Regskoste		2,137	2,396
Onderhouds-, herstel- en operasionele kostes		112,665	84,167
Operasionele huurkontrakte		11,268	10,305
Plante, blomme en ander versierings		46	2
Drukwerk en Publikasies		9,652	8,309
Professionele liggame en ledegeld		5,559	5,606
Hervestigingskoste		426	882
Subskripsies		471	221
Besteding op huureiendom in besit		15,956	17,190
Vertalings en transkripsies		500	760
Vervoer voorsien as deel van die departementele aktiwiteite		93,660	95,428
Reis en verblyf	4.3	38,197	25,613
Lokale en fasiliteite		16,718	12,301
Beskermende, spesiale klere & uniforms		167	116
Opleiding en personeelontwikkeling		6,066	2,895
Totaal		657,411	525,330
4.1 Eksterne audit-geld			
Regulerende audits		4,379	4,996
Prestasie-audits		1,294	4
Ander audits		463	70
Totale eksterne audit-koste		6,136	5,070

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Notas tot die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

	Nota	2006/07 R'000	2005/06 R'000
4.2 Inventaris			
Huishoudelike verbruikbare items		191	95
Leer- en onderrigondersteuningsmateriaal		216,860	147,339
Voedsel en Voedselvoorrade		38,992	36,741
Ander verbruikbare items		25	20
Skryfbehoeftes en drukwerk		16,252	10,548
Totale inventaris		272,320	194,743
4.3 Reis en verblyf			
Plaaslik		37,052	25,264
Buitelands		1,145	349
Totale reis en verblyf		38,197	25,613
5. Finansiële transaksies in bates en laste			
Ander wesentliche verliese afgeskryf	5.1	152	3,202
Skuld afgeskryf	5.2	935	2,588
Totaal		1,087	5,790
5.1 Ander wesentliche verliese afgeskryf			
Aard van verliese			
GG-ongelukke		144	525
Eise teen die staat		8	2,677
Totaal		152	3,202
5.2 Skulde afgeskryf			
Aard van skulde afgeskryf			
Oordrag na skulde afgeskryf			
Werknemersbelasting		4	44
Staatswaarborges		62	613
Salarisoorbetalings		245	1,455
Ander		524	464
Beurse		1	12
Rente op skulde		99	-
Totaal		935	2,588

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Notas tot die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

	Nota	2006/07 R'000	2005/06 R'000
5.3 Onverhaalbare bedrae afgeskryf			
Invorderbares afgeskryf		1,593	10,325
Salarisskuld		123	772
Beursskulde		1,241	8,950
Ander		229	603
Totaal		1,593	10,325
6. Oordragte en subsidies			
Provinsies en munisipaliteite	Bylae 1B	3,330	12,857
Departementele agentskappe en rekeninge	Bylae 1C	3,756	3,306
Nie-winsbejagte inrigtings	Bylae 1D	746,628	620,954
Huishoudings	Bylae 1E	19,812	24,473
Totaal		773,526	661,590
7. Besteding op kapitale bates			
Geboue en ander vaste strukture	31.	220,878	270,665
Masjinerie en toerusting	31.	13,978	20,323
Programmatuur en ander nie-tasbare bates		29	3,077
Rekenaarprogrammatuur	32.	29	3,077
Totaal		234,885	294,065
8. Ongemagtigde besteding			
Openingsbalans		-	29,456
Bedrae goedgekeur deur Parlement/Wetgewer (sonder befondsing)		-	(29,456)
Totaal		-	-
9. Vruchtelose en verkwistende besteding			
9.1 Rekonsiliasie van vruchtelose en verkwistende besteding			
Vruchtelose en verkwistende besteding – voorafgaande jaar		694	
Huidig		694	
Vruchtelose en verkwistende besteding – huidige jaar		14	-
Huidig		14	-
Vruchtelose en verkwistende besteding – wag op kondonering		708	-

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Notas tot die Jaarlikse Finansiële State vir die die jaar geëindig 31 Maart 2007

	Nota	2006/07 R'000	2005/06 R'000
9.2 Ontleding van huidige vrugtelose en verkwistende besteding			
Insident	Dissiplinêre		
	stappe		
	geneem/kriminele		
	vervolgings		
VLS 03224	In proses	-	
VLS 04716	In proses	-	
VLS 04868	In proses	1	
VLS 04869	In proses	4	
VLS 04871	In proses	10	
VLS 04956	In proses	-	
VLS 04915	In proses	4	
VLS 04967	In proses	1	
VLS 04923	In proses	14	
VLS 05089	In proses	674	
		708	-
		708	-
10. Kontant en kontantekwivalente			
Kontant voorhande		-	3
Kontant by handelsbanke (Plaaslik)*		244,742	128,831
Totaal		244,742	128,834
		244,742	128,834
<p>* "Kontant by handelsbanke " verteenwoordig kontant nie deur die departement ontvang vir onmiddellike gebruik nie en is belê by die Provinsiale Tesourie by verskillende handelsbanke. Rente wat op hierdie beleggings verdien word, word gereflekteer in die finansiële state van die Provinsiale Inkomstefonds.</p>			
11. Ander finansiële bates			
Nie-huidig			
Plaaslik			
Voormalige Departemente: Opruim		818	-
Totaal		818	-
Totale nie-huidige ander finansiële bates		818	-
		818	-
12. Vooruitbetalings en voorskotte			
Beskrywing			
Reis en verblyf		381	518
Voorskotte aan ander entiteit betaal		49	1,967
Totaal		430	2,485
		430	2,485

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Notas tot die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

	Nota	2006/07 R'000	2005/06 R'000
14. Beleggings			
Nie-Huidig			
Aandele en ander toevallings			
Skoolboufonds		9,792	9,053
JL –Bisset-Fonds		313	292
Royal Reception-Fonds		34	36
Graham Staatsdiens-Beursfonds		42	42
Sir David Harris Trust		9	12
Totaal nie-huidig		10,190	9,435
Ontleding van nie-huidige beleggings			
Openingsbalans		9,435	8,851
Byvoegings in kontant		755	584
Afsluitingsbalans		10,190	9,435
15. Uitgestemde fondse teruggestort te word na die inkomstefonds			
Openingsbalans		55,415	66,536
Oordrag vanaf Staat van Finansiële Prestasie		195,513	55,415
Betaal gedurende die jaar		(55,415)	(66,536)
Afsluitingsbalans		195,513	55,415
15.1 Uitgestemde fondse nie versoek/ontvang			
Fondse oorgeerol te word		197,527	57,060
16. Departementele inkomste teruggestort te word na inkomstefonds			
Openingsbalans		(1,702)	1,741
Oordrag van Staat van Finansiële Prestasie		2,014	1,647
Departementele inkomste begroot		21,641	11,092
Betaal gedurende die jaar		(22,167)	(16,182)
Afsluitingsbalans		(214)	(1,702)
17. Bankoortrekking			
Gekonsolideerde Paymaster Algemene Rekening		47,471	54,050
Totaal		47,471	54,040

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Notas tot die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

		Nota		2006/07	2005/06
				R'000	R'000
18.	Betaalbares - huidig				
	Beskrywing			2006/07	2005/06
		Nota	30 Dae	Totaal	Totaal
			R'000	R'000	R'000
	Opruimrekenings	18.1	2,111	39,602	41,713
	Totaal		2,111	39,602	41,713

		Nota		2006/07	2005/06
				R'000	R'000
18.1	Opruimrekenings				
	Beskrywing				
	Weerings allerlei			2,392	2,308
	Salarisafrekkings: pensioenfonds			-	4,615
	Ander (vorige WCCE- & ABC-intrekkings)			4,558	3,168
	Voorskotte van die Wes-Kaap			5,152	10,005
	Ander aftrekkingsrekeninge			2,653	55
	Salarisafrekkings: inkomstebelasting			-	3,384
	Salarisafrekkings: mediese fonds			-	634
	Voormalige Departemente Opruim: Totaal van Handelsrekening			26,958	-
	Totaal			41,713	24,169

		Nota			Totaal	Totaal
					R'000	R'000
					R'000	R'000
					R'000	R'000
19.	Betaalbares – Nie-huidig					
	Beskrywing					
		Nota	Een tot	Twee tot	Meer as	Totaal
			twee jaar	drie jaar	drie jaar	
			R'000	R'000	R'000	R'000
	Ander betaalbares	19.1	-	-	-	26,035
	Totaal		-	-	-	26,035

19.1	Ander betaalbares				
	Beskrywing				
	Voormalige departemente: Opruim – Uitgestemde fondse teruggestort te word				613
	Voormalige departemente: Opruim – CPRS-Handelsrekening				25,422
	Totaal				26,035

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Notas tot die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

	Nota	2006/07 R'000	2005/06 R'000
20. Netto kontantvloei beskikbaar uit operasionele aktiwiteite			
Netto surplus/(tekort) soos per Staat van Finansiële Prestasie		197,527	57,062
Skryf terug nie-kontant/kontantbewegings wat nie as operasionele aktiwiteite geag word nie		191,440	278,478
Toename in invorderbares – huidig		(6,395)	26,122
Afname in vooruitbetalings en voorskotte		2,055	(2,067)
Toename in ander huidige bates		(708)	
Toename in betaalbares – huidig		17,544	2,528
Besteding op kapitale bates		234,885	294,065
Teruggestort in inkomstefonds		(77,582)	(82,718)
Ander nie-kontant items		21,641	40,548
Netto kontantvloei gegeneer deur operasionele aktiwiteite		388,967	335,540
21. Rekonsiliasie van kontant en kontanekwivalente vir kontantvloei doeleindes			
Gekonsolideerde Paymaster-Algemene Rekening		(47,471)	(54,050)
Kontant voorhande		-	3
Kontant by handelsbanke – Plaaslik		244,742	128,831
Totaal		197,271	74,784

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENTE
BEGROTINGSPOS 5**

Openbaarmakingsnotas tot die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

Hierdie bedrae word nie in die jaarlikse finansiële state erken nie word openbaar gemaak om die bruikbaarheid van die jaarlikse finansiële state te vergroot.

	Nota	2006/07 R'000	2005/06 R'000	
22. Gebeurlikheidslaste				
Aanspreeklik vir	Aard			
Huisleningswaarborges	Werknemers	Bylae 2A 65,390	44,047	
Eise teen die departement		Bylae 2B 26,409	13,795	
Ander departemente (interdepartementele onbevestigde balanse)		Bylae 4 2,573	156	
Totaal		94,372	57,998	
23. Uitgawes aangegaan				
Huidige besteding				
Goedgekeurde en gekontrakteerde		275,729	276,474	
Goedgekeur maar nog nie gekontrakteer nie		5,423	98,507	
		281,152	374,981	
Nie-huidige besteding				
Goedgekeur en gekontrakteer		113,770	93,231	
Goedgekeur maar nog nie gekontrakteer nie		33,582	186,245	
		147,352	279,476	
Totale Uitgawes aangegaan		428,504	654,457	
24. Toevallings				
Gelys per ekonomiese klassifikasie				
	30 Dae	30+ Dae	Totaal	Totaal
	R'000	R'000	R'000	R'000
Kompensasie van werknemers	98	17	115	17
Goedere en dienste	7,935	599	8,534	6,838
Oordragte en subsidies	1,015	4,014	5,029	-
Geboue en ander vaste strukture	2,726	1,048	3,774	2,386
Masjinerie en toerusting	-	-	-	43
Programmatuur en ander nie-tasbare bates	-	124	124	-
Ander	1	11	12	-
Totaal	11,775	5,813	17,588	9,284
Gelys per programvlak				
Program 1			2,562	2,717
Program 2			10,970	5,011
Program 4			13	-
Program 5			49	-
Program 7			19	-
Program 8			3,975	1,556
Totaal			17,588	9,284
Bevestigde balans by ander departemente		Bylae 4	115	1
Totaal			115	1

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Openbaarmakingsnotas tot die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

	Nota	2006/07 R'000	2005/06 R'000	
25. Voorsiening vir werknemervoordele				
Verlofgeregtigheid		47,958	46,500	
Dertiende tjek		174,102	159,020	
Prestasietoekenings		-	38	
Beskermdde verlof-uitgawes aangegaan		791,511	783,054	
Totaal		1,013,571	988,612	
26. Huurkontrakuitgawes aangegaan				
	Grond	Geboue en ander vaste strukture	Masjinerie en toerusting	Totaal
	R'000	R'000	R'000	R'000
26.1 Operasionele huurkontrakte				
2006/07				
Nie later as 1 jaar	-	342	4,469	4,811
Later as 1 jaar en nie later as 5 jaar	-	1,367	1,376	2,743
Totale huidige waarde van huurkontrak	-	1,709	5,845	7,554
2005/06				
Nie later as 1 jaar	-	462	-	462
Later as 1 jaar en nie later as 5 jaar	-	-	6,402	6,402
Totale huidige waarde van huurkontraklaste	-	462	6,402	6,864
27. Onreëlmatige besteding				
27.1 Rekonsiliasie van onreëlmatige besteding				
Openingsbalans		1,578	-	
Onreëlmatige besteding – huidige jaar		3,034	1,578	
Onreëlmatige besteding wat kondonering afwag		4,612	1,578	
Ontleding van afwag-kondonering per klassifikasie				
Huidige besteding		4,612	1,578	
		4,612	1,578	
Ontleding van afwag-kondonering per ouderdomsklassifikasie				
Huidig		3,034	1,578	
Voorafgaande jare		1,578	-	
Totaal		4,612	1,578	

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Openbaarmakingsnotas tot die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

	Nota	2006/07 R'000	2005/06 R'000
27.2 Onreëlmatige besteding			
Insident	Dissiplinêre stappe geneem/kriminele vervolgings		
Voorafgaande jare			
VLS 04989 MD Martin	Ondersoek aan die gang	-	9
VLS 04990 S&F Christians	Ondersoek aan die gang	-	19
VLS 04991 S Chilwan Coachlines	Ondersoek aan die gang	-	23
VLS 04992 M America	Ondersoek aan die gang	-	22
VLS 04993 JBS Transport	Ondersoek aan die gang	-	11
VLS 04994 D Adams Bus Service	Ondersoek aan die gang	-	40
VLS 04995 J Pistorius	Ondersoek aan die gang	-	7
VLS 04996 J Pistorius	Ondersoek aan die gang	-	26
VLS 04997 CMA Jacobs	Ondersoek aan die gang	-	16
VLS 04998 CMA Jacobs	Ondersoek aan die gang	-	31
VLS 04999 GJ Botha	Ondersoek aan die gang	-	62
VLS 05000 S Chilwan Coachlines	Ondersoek aan die gang	-	85
VLS 05001 Vergotine Transport	Ondersoek aan die gang	-	90
VLS 05002 Simpsons Bus Service	Ondersoek aan die gang	-	103
VLS 05003 Hanekoms Bus Service	Ondersoek aan die gang	-	171
VLS 05004 JG Gaffleys	Ondersoek aan die gang	-	192
VLS 05005 JG Gaffleys	Ondersoek aan die gang	-	220
VLS 05006 JG Gaffleys	Ondersoek aan die gang	-	43
VLS 05007 JG Gaffleys	Ondersoek aan die gang	-	6
VLS 05008 Munniks Intertown Coaches	Ondersoek aan die gang	-	402
Huidige jaar			
VLS 05010 E Dijebe	Ondersoek aan die gang	23	-
VLS 05011 Pers en Seuns	Ondersoek aan die gang	41	-
VLS 05012 Kobus Kruger Vervoer	Ondersoek aan die gang	3	-
VLS 05017 J Pistorius	Ondersoek aan die gang	16	-
VLS 05018 F Christiaans	Ondersoek aan die gang	47	-
VLS 04841 Independent Newspapers	Ondersoek aan die gang	22	-
VLS 04833 Schools Choral Eisteddfod	Ondersoek aan die gang	31	-
VLS 04843 I Can Communications	Ondersoek aan die gang	178	-
Adult Basic Education And Training	Ondersoek aan die gang	477	-
B/WCED 452/06	Ondersoek aan die gang	83	-
B/WCED 638/08	Ondersoek aan die gang	461	-
13/2/8/17/2/1/T066	Ondersoek aan die gang	98	-
13/2/8/17/2/1/T509	Ondersoek aan die gang	248	-
13/2/8/17/2/1/T063	Ondersoek aan die gang	1306	-
Totaal		3,034	1,578

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Openbaarmakingsnotas tot die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

	Nota	2006/07 R'000	2005/06 R'000
28. Transaksies tussen verwante partye			
Ingevolge die definisie van verwante partye, word openbare gewone skole geag as 'n verwante party en die transaksies daartoe word openbaar gemaak onder Bylae 1D			
29. Sleutel-bestuurspersoneel			
Beskrywing	Aantal Individue		
Politieke Ampsdraers (LUR)	1	792	742
Vlak 15 tot 16	4	3,259	3,057
Vlak 14	6	3,654	3,026
Totaal		7,705	6,825
30. Voorsienings			
Potensiële nie-verhaalbare skulde			
Personeeldebiteure		857	583
Ander debiteure		26,707	32,005
Eise verhaalbaar		3,244	9,391
Totaal		30,808	41,979

Die bedrae t.o.v. die potensieel nie-verhaalbare skulde is gebaseer op die skulde ouer as 3 jaar soos aangedui in Nota 13 tot die Finansiële State by "Invorderbares". Ingevolge die Wet op Preskripsie, Wet 68 van 1969, verjaar die meeste skulde na 'n periode van 3 jaar.

31. Tasbare Kapitale Bates

Beweging in tasbare kapitale bates per bateregister vir die periode geëindig 31 Maart 2007

	Opening- balans	Huidige jaar se aanpass- ings aan vorige jare se balanse	Byvoegings	Afhandelings	Afsluitings- balans
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Geboue en ander vaste strukture	-	-	134,474	134,474	-
Nie-residensiële geboue	-	-	134,474	134,474	-
Masjinerie en toerusting	25,340	1,712	13,984	5,770	35,266
Vervoerbates	-	-	815	802	13
Rekenaartoeusting	23,155	821	7,565	4,865	26,676
Meubels en kantoortoeusting	2,185	891	5,512	11	8,577
Ander masjinerie en toerusting	-	-	92	92	-
Totale tasbare bates	25,340	1,712	148,458	140,244	35,266

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Openbaarmakingsnotas tot die Jaarlikse Finansiële State vir die periode geëindig 31 Maart 2007

31.1 Byvoegings tot tasbare kapitale bates per bateregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

	Kontant	Nie-kontant	(Kapitale werk aan die gang – huidige koste)	Huidige jaar ontvang, maar nie betaal nie (Betaal huidige jaar, ontvang voorafgaande jaar)	Totaal
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Geboue en ander vaste strukture	220,878	112,649	(199,053)	-	134,474
Nie-residensiële geboue	220,878	112,649	(199,053)		134,474
Masjinerie en toerusting	13,978	13	-	(7)	13,984
Vervoerbates	802	13	-		815
Rekenaartoeusting	7,572	-	-	(7)	7,565
Meubels en kantoortoeusting	5,512	-	-	-	5,512
Ander masjinerie en toerusting	92	-	-	-	92
Totale kapitale bates	234,856	112,662	(199,053)	(7)	148,458

31.2 Afhandelings van tasbare kapitale bates per bateregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

	Verkoop (kontant)	Nie-kontant	Totaal	Kontant ontvang Werklik
	R'000	R'000	R'000	R'000
Geboue en ander vaste strukture	-	134,474	134,474	-
Nie-residensiële geboue	-	134,474	134,474	-
Masjinerie en toerusting	-	5,770	5,770	-
Vervoerbates	-	802	802	-
Rekenaartoeusting	-	4,865	4,865	-
Meubels en kantoortoeusting	-	11	11	-
Ander masjinerie en toerusting	-	92	92	-
Totaal	-	140,244	140,244	-

31.3 Beweging in tasbare kapitale bates per bateregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2006

	Openings-balans	Byvoegings	Afhandelings	Afsluitings-balans
	R'000	R'000	R'000	R'000
Geboue en ander vaste strukture	-	270,665	270,665	-
Nie-residensiële geboue	-	270,665	270,665	-
Masjinerie en toerusting	20,578	20,377	15,615	25,340
Rekenaartoeusting	18,752	4,403	-	23,155
Meubels en kantoortoeusting	1,826	359	-	2,185
Ander masjinerie en toerusting	-	15,615	15,615	-
Totale tasbare bates	20,578	291,042	286,280	25,340

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Openbaarmakingsnotas tot die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

32. Nie-tasbare Kapitale Bates

Beweging in nie-tasbare kapitale bates per bateregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

	Openings- balans	Huidige jaar se aanpassings aan voorafgaande jare se balanse	Byvoegings	Afhandelings	Afsluitings- balans
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Rekenaarprogrammatuur	130	-	29	-	159
Totale nie-tasbare bates	130	-	29		159

32.1 Byvoegings tot nie-tasbare kapitale bates per bateregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

	Kontant	Nie-kontant	(Ontwikkelings- werk aan die gang – huidige koste)	Huidige jaar ontvang, nie betaal nie (Huidige jaar betaal, voorafgaande jaar ontvang)	Totaal
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Rekenaarprogrammatuur	29	-	-	-	29
Totaal	29	-	-	-	29

32.2 Bewegingskedere vir kapitale nie-tasbare batebeweging vir die jaar geëindig 31 Maart 2006

	Openings- balans	Byvoegings	Afhandelings	Afsluitingsbalans
	R'000	R'000	R'000	R'000
Rekenaarprogrammatuur	96	3,077	3,043	130
Totale nie-tasbare bates	96	3,077	3,043	130

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Bylaes tot die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

**Bylae 1A
STAAT VAN VOORWAARDELIKE TOEKENNINGS ONTVANG**

NAAM VAN DEPARTEMENT:	TOEGESTANE TOEKENNING					BESTEE			2005/06	
	Wet op die Verdeling van Inkomste	Oor- gerol	DORA – aapassings	Ander aanpas- sings	Totaal Beskik- baar	Bedrag ontvang deur Departement	Bedrag bestee- deru Departement	% van beskik- bare fondse bestee- deur die Departement	Wet op die Verdeling van Inkomste	Bedrag bestee- deur departe- mente
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
Wet op Verdeling van Inkomste										
MIV/igs	11,870	-	-	2	11,872	11,870	11,872	100.0%	11,205	11,205
Nasionale skoolvoedingsprogram	48,313	-	-	-	48,313	48,313	45,958	95.1%	49,321	49,337
VOO-Toekenning	70,000	-	-	-	70,000	70,000	70,000	100.0%	-	-
Provinsiale infrastruktuur- toekenning (PIT)	126,829	-	-	-	126,829	126,829	126,706	99.9%	82,565	83,141
Totaal	257,012	-	-	2	257,014	257,012	254,536		143,091	143,683

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5
 Bylaes tot die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

Bylae 1B

STAAT VAN ONVOORWAARDELIKE TOEKENNINGS EN OORDRAGTE NA MUNISIPALITEITE

Naam van Munisipaliteit	TOEGESTANE TOEKENNING				OORDRAG		SPENT			2005/06
	Bedrag	Oorge- rol	Aanpas- sings	Totaal Beskik- baar	Werklike oordrag	% van Beskikbare fondse oorgedra	Bedrag ontvang deur munisipa- liteit	Bedrag bestee deur munisipa- liteit	% van beskikbare fondse bestee deur munisipa- liteit	Totaal beskikbaar
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000	%	R'000
Kaapse Metropolitaanse Raad	2,140	-	-	2,140	2,140	100.0	2,140	2,140	100.0	8,270
Kaapse Wynlande Distriksmunisipaliteit	440	-	-	440	440	100.0	440	440	100.0	1,700
Sentraal-Karoo Distriksmunisipaliteit	56	-	-	56	56	100.0	56	56	100.0	220
Eden Distriksmunisipaliteit	433	-	-	433	433	100.0	433	433	100.0	1,666
Overberg Distriksmunisipaliteit	141	-	-	141	141	100.0	141	141	100.0	536
Weskus Distriksmunisipaliteit	120	-	-	120	120	100.0	120	120	100.0	465
Totaal	3,330	-	-	3,330	3,330		3,330	3,330		12,857

RCS-heffings beëindig 1/7/2006

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Bylaes tot die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig 31 Maaart 2007

Bylae 1C

STAAT VAN OORDRAGTE NA DEPARTEMENTELE AGENTSKAPPE EN REKENINGE

Departement/Agentskap/Rekening	OORDRAGTOEKENNING				OORDRAG		2005/06
	Aangepaste Begrotings- wet	Oorgerol	Aanpassings	Totaal Beskikbare	Werklike Oordrag	% van Beskikbare Fondse oorgedra	Begrotings- wet
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000
SETA	3,756	-	-	3,756	3,756	100.0	3,306
Totaal	3,756	-	-	3,756	3,756		3,306

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Bylae tot die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

Bylae 1D

STAAT VAN OORDRAGTE/ SUBSIDIES AAN NIE-WINSBEJAGTE INRIGTINGS

Nie-winsbejagte Organisasie	OORDRAGTOEKENNING				BESTEDING		2005/06
	Aangepaste Begrotings- wet	Oorgerol	Aanpassings	Totaal Beskikbaar	Werklike oordrag	% van Beskikbare Fondse oorgedra	Finale Begrotings- wet
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000
Oordragte							
Openbare gewone skole	370,068	-	70,038	440,106	416,756	94.7	406,125
Onafhanklike skole	34,127	-	132	34,259	34,259	100.0	32,445
Skole vir leerders met spesiale onderwysbehoefte	75,623	-	(173)	75,450	76,933	102.0	69,868
Verdere onderwys- en opleidingskolleges	109,310	-	21,251	130,561	155,688	119.2	65,833
BVOO: Privaat sentrums	15,771	-	1,602	17,373	17,373	100.0	17,188
VKO: Gr.R-Openbare Skole	6,985	-	15,516	22,501	22,335	99.3	12,853
VKO: Gr.R-Gemeenskapsentrums	43,444	-	(15,324)	28,120	23,284	82.8	16,642
Totaal	655,328	-	93,042	748,370	746,628		620,954

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

Bylaes tot die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

Bylae 1E
STAAT VAN OORDRAGTE/ SUBSIDIES TOT HUISHOUDINGS

Huishoudings	OORDRAGTOEKENNING				BESTEDING		2005/06
	Aangepaste Begrotings- wet	Oorgerol	Aanpassings	Totaal Beskikbaar	Werklike Oordrag	% van Beskikbare Fondse oorgedra	Finale Begrotingswet
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000
Maatskaplike voordele vir werknemers (verlofgratifikasie)	16,007	-	-	16,007	16,007	100.0	21,097
Eise teen Staat	1,929	-	-	1,929	1,929	100.0	1,628
Personeelskuld afgeskryf – Beurs	3	-	-	3	3	100.0	5
Beurse (nie-werknemers)	1,868	-	-	1,868	1,868	100.0	1,743
Gebaar van welwillendheid / <i>Ex gratia</i> -betalings	5	-	-	5	5	100.0	-
Totaal	19,812	-	-	19,812	19,812		24,473

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

Bylaes tot die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

Bylae 1F

STAAT VAN GIFTE, DONASIES EN BORGSKAPPE ONTVANG VIR DIE JAAR GEëINDIG 31 MAART 2007

AARD VAN GIFTE, DONASIES OF BORGSKAP	2006/07 R'000	2005/06 R'000
Ontvang in natura		
Tesame met <i>Africa and Asia Association</i> – voertuig (bus)	13	-
Totaal	13	-

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

Bylaes tot die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

Bylae 1G

STAAT VAN GIFTE, DONASIES EN BORGSKAPPE GEMAAK EN REMMISSIONS, TERUGBETALINGS EN
BETALINGS GEMAAK AS 'N ACT OF GRACE VIR DIE JAAR GEËINDIG 31 MAART 2007

AARD VAN GIF, DONASIE OF BORGSKAP	2006/07 R'000	2005/06 R'000
Remissies, terugbetalings, en betalings gemaak as gebaar van welwillendheid		
Ambulansdienste – Brandwacht Primêr	2	10
BP Lujabe – Begrafniskoste van leerder, Y Lujabe	3	-
Totaal	5	10

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Bylaes tot die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

Bylae 2A

STAAT VAN FINANSIËLE WAARBORGE UITGEREIK SOOS OP 31 MAART 2007 - PLAASLIK

Waarborginrigting	Waarborg t.o.v.	Kapitale bedrag oorspronklik gewaarborg	Openingsbalans soos op 01/04/2006	Waarborg-drawdowns gedurende die jaar	Waarborg-terugbetalings gekanselleer/verminder/rel released gedurende die jaar	Geldeenheid Revaluasies	Afsluitingsbalans 31/03/2007	Gewaarborgde rente uitstaande 31/3/2007	Gerealiseerde verliese nie verhaalbaar d.i. eise uitbetaal
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Behuising									
0001 – Standard Bank of S.A. Beperk		-	6,320	4,976	3,109	-	8,187	-	16
0002 Nedbank Beperk vorige Kaap van GHB)		-	829	(34)	520	-	275	-	-
0003 Nedbank Beperk		-	1,219	4,430	2,286	-	3,363	-	16
0004 First Rand Bank Beperk: Eerste Nas.		-	3,527	9,656	8,626	-	4,557	-	26
0010 Nedbank Beperk inkorporeer BOE		-	1,531	1,402	2,831	-	102	-	-
0017 ABSA		-	14,727	36,658	19,590	-	31,795	-	20
0041 Ou Mutual Finansies Beperk		-	444	92	224	-	312	-	-
0052 People's Bank Beperk (Vormalige ENB)		-	1,107	332	1,156	-	283	-	-
0053 Nedbank Beperk (inkorp NB)		-	2,185	4,232	2,116	-	4,301	-	21
0054 First Rand Bank Bpk: ENB voorheen		-	2,757	4140	1,281	-	5,616	-	-
0055 Old Mutual Bank Afd. Van Nedbank		-	7,827	5,564	10,002	-	3,389	-	-
0071 GBS Mutual Bank		-	49	(20)	14	-	15	-	-
0280 Albaraka Bank		-	13	20	-	-	33	-	-
0281 Nedbank Ltd (inkorp p Bo)		-	30	-	-	-	30	-	-
0444 BOE Bank Bpk		-	929	(120)	683	-	126	-	-
0512 SA Homeloans (Edms) Bpk		-	-	20	-	-	20	-	-
0514 First Rand Bank: Oorspr Divisie		-	-	22	22	-	-	-	-
0516 Greenstart Homeloans (Edms) Bpk		-	105	47	78	-	74	-	-
0530 Nasionale Behuising Finansieskorporasie		-	448	247	61	-	634	-	-
Spes Bona Bank		-	-	3	-	-	3	-	-
Santam Bank		-	-	14	-	-	14	-	-
Provinsiale Bouvereniging		-	-	10	-	-	10	-	-
Old Mutual (Perm)		-	-	3,043	1,776	-	1,267	-	9
Future Bank		-	-	6	-	-	6	-	-
Fidelity		-	-	62	-	-	62	-	-
EP Bank		-	-	33	-	-	33	-	-
Community Bank		-	-	62	-	-	62	-	-
Cash Bank		-	-	19	-	-	19	-	-
BOE Boland		-	-	682	255	-	427	-	-
Ander		-	-	375	-	-	375	-	-
Totaal		-	44,047	75,973	54,630	-	65,390	-	108

WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

Bylaes tot die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

Bylae 2B

STAAT VAN GEBEURLIKSHEIDSLASTE SOOS OP 31 MAART 2007

Aard van Laste	Opening- balans 01/04/2006	Laste aangegaan gedurende die jaar	Laste betaal/ gekanselleer/ verminder gedu- rende die jaar	Laste verhaal- baar	Afsluitings- balans 31/03/2007
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Eise teen die departement					
Verskeie	13,795	14,585	1,971	-	26,409
Totaal	13,795	14,585	1,971	-	26,409

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Bylae tot die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

**Bylae 3
INTERREGERINGSINVORDERBARES**

Regeringsentiteit	Bevestigde balans uitstaande		Onbevestigde balans uitstaande		Totaal	
	31/03/2007	31/03/2006	31/03/2007	31/03/2006	31/03/2007	31/03/2006
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Departement						
Nasionale Departement van Onderwys	-	-	180	325	180	325
Departement van Onderwys Gauteng	-	-	50	37	50	37
Allerlei (Salariseise 0061)	-	-	3,316	-	3,316	-
Noord-Kaap Onderwysdepartement (0067)	-	-	200	433	200	433
Oos-Kaap Onderwysdepartement (OOD)	-	-	82	922	82	922
Nasionale Departement van Arbeid (DA)	-	-	214	-	214	-
RAVO (Raad op Arbeidsverhoudinge in die Onderwys)	-	-	408	553	408	553
S.A. Polisie	-	-	63	17	63	17
S.A. Verdediging	-	-	19	7	19	7
SADOU (Suid-Afrikaanse Demokratiese Onderwysersunie)	-	-	1,830	1,214	1,830	1,214
KPO (Kaapse Professionele Onderwysersorganisasie)	-	-	220	25	220	25
Public Allied Workers Union S.A.	-	-	14	-	14	-
Kaapse Metropolitaanse Raad	-	-	18	-	18	-
WK Dept. Maatskaplike Dienste (WMD)	-	-	46	24	46	24
WK Departement Plaaslike Regering & Behuising (PRB)	-	-	54	7	54	7
WK Dept. Gemeenskapsveiligheid (WGV)	-	-	52	9	52	9
WK Dept. van Landbou (of Agriculture (WDL)	-	-	46	32	46	32
Dept. Gesondheid (WDG)	-	-	9	45	9	45
Kultuursake (WK)	-	-	13	-	13	-
Dept van die Premier (WAM)	-	-	213	20	213	20
Wes-Kaap Dept. (WED)	-	-	431	-	431	-
WK Provinsiale Tesourie (WFE)	-	-	37	29	37	29
Nie-toegekende kredietbalanse	-	-	(878)	-	(878)	-
Kwazulu/Natal Onderwysdepartement	-	-	-	119	-	119
Vrystaat Onderwysdepartement.	-	-	-	198	-	198
Noordwes Onderwysdepartement	-	-	-	3	-	3
Provinsiale Admin. Natal	-	-	-	394	-	394
Provinsie PWV	-	-	-	165	-	165
Provinsie Oos-Transvaal	-	-	-	6	-	6
Provinsie Oranje Vrystaat	-	-	-	1	-	1
WK Dept. van Vervoer en Openbare Werke	-	-	-	2	-	2
NAPTOSA	-	-	-	132	-	132
Nasionale Departement van Maatskaplike Dienste	-	-	-	45	-	45
Provinsiale Admin Wes-Kaap	-	-	-	948	-	948
Nasionale Tesourie, Pensioene	-	-	-	3,288	-	3,288
WK Dept. van Omgewingsake	-	-	-	2	-	2
Hosmed	-	-	-	50	-	50
Ander	-	-	-	2,317	-	2,317
Totaal	-	-	6,637	11,369	6,637	11,369

**WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

Bylaes tot die Jaarlikse Finansiële State vir die jaar geëindig 31 Maart 2007

**Bylae 4
INTERDEPARTEMENTELE BETAALBARES - HUIDIG**

REGERINGSENTITEIT	Bevestigde balans uitstaande		Onbevestigde balans uitstaande		TOTAAL	
	31/03/2007	31/03/2006	31/03/2007	31/03/2006	31/03/2007	31/03/2006
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
DEPARTEMENTE						
Huidig						
Wes-Kaap Departement van Vervoer, Paaie & Openbare Werke	-	-	2,555	156	2,555	156
Nasionale Dept. van Justisie & Grondwetlike Ontwikkeling	1	1	-	-	1	1
Vrystaat Onderwysdepartement	26	-	18	-	44	-
Wes-Kaap Departement van Gesondheid	58	-	-	-	58	-
Wes-Kaap Departement van Gemeenskapsveiligheid	30	-	-	-	30	-
Totaal	115	1	2,573	156	2,688	157